

**21 EYLÜL 2024
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
DENETÇİLİĞİ SINAVI
SORU ÇÖZÜMLERİ**

21 EYLÜL 2024 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK DENETÇİLİĞİ SINAVI SORU ÇÖZÜMLERİ

SORU-1

A	1
B	20

Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen 10 Mayıs 2023 tarihli ve EU/2023/956 sayılı Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) Tüzüğüne göre Avrupa Birliği üye ülkelerince ithal edilecek ürünlere gömülü emisyonlar için herhangi bir ücretlendirmenin yapılmayacağı geçiş dönemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 Eylül 2023-31 Aralık 2025
- B) 1 Ekim 2023-31 Aralık 2025**
- C) 1 Ocak 2024-31 Aralık 2026
- D) 1 Eylül 2024-31 Aralık 2026
- E) 1 Ekim 2024-31 Aralık 2026

ÇÖZÜM

Sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasını tesis eden 10 Mayıs 2023 tarihli ve (AB) 2023/956 sayılı AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEY TÜZÜĞÜ

Md. 32

Geçiş döneminin kapsamı 1 Ekim 2023 tarihinden 31 Aralık 2025 tarihine kadar olan geçiş döneminde, ithalatçının bu Tüzük kapsamındaki yükümlülükleri, bu Tüzük'ün 33, 34 ve 35. maddelerinde belirtilen raporlama yükümlülükleri ile sınırlıdır. İthalatçının bir Üye Devlet'te yerleşik olması ve (AB) 952/2013 sayılı Tüzük'ün 18. maddesi uyarınca dolaylı bir gümrük temsilcisi ataması ve dolaylı gümrük temsilcisinin bunu kabul etmesi durumunda, raporlama yükümlülükleri bu dolaylı gümrük temsilcisine de

uygulanır. İthalatçının bir Üye Devlet'te yerleşik olmadığı durumda, raporlama yükümlülükleri dolaylı gümrük temsilcisine uygulanır.

SKDM Tüzüğü geçiş döneminin kapsamı başlıklı 32'nci maddesinden hareketle SKDM Tüzüğü'nün 1 Ekim 2023 tarihinde raporlama yükümlülüğü ile sınırlı olarak uygulamaya girdiği, 1 Ekim 2023-31 Aralık 2025 tarihleri arasında, mali yükümlülük doğmayacak bir geçiş döneminin söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.

Geçiş dönemi, uygulama esaslarının oturtulması, veri toplanması ve uygulamanın iyileştirilmesine yönelik aksayan noktaların tespit edilmesi gibi amaçlara hizmet edecek, bu dönemdeki deneyim çerçevesinde gerekli iyileştirmeler ve ikincil mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecektir.

Bu itibarla, 2025 sonuna kadar olan geçiş döneminde, ithal edilen ürünlere gömülü emisyonlar (embedded emissions) için herhangi bir ücretlendirme yapılmayacak; mali yükümlülüklerin devreye girdiği asıl uygulama dönemi 1 Ocak 2026 itibariyle başlayacaktır. **CEVAP: B**

SORU-2

A	2
B	21

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası, Sürdürülebilir Kira Sertifikası Rehberi'nin Tanımlar bölümünde "Rehber'in ihraçtan elde edilen fonun kullanım koşulları bölümünde belirtilen ve iklim değişikliği etkilerinin azaltılması, iklim değişikliğine uyum, doğal kaynakların korunması, biyoçeşitliliğin korunması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü gibi çevresel amaçlara katkı sağlayan..." biçiminde ifade edilen terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mavi borçlanma araçları
- B) Sürdürülebilir borçlanma araçları
- C) Kira sertifikası
- D) Yeşil kira sertifikası

E) Yeşil proje**ÇÖZÜM**

Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası, Sürdürülebilir Kira Sertifikası Rehberi

B. Tanımlar

...

1) Yeşil proje: Rehber'in ihraçtan elde edilen fonun kullanım koşulları bölümünde belirtilen ve iklim değişikliği etkilerinin azaltılması, iklim değişikliğine uyum, doğal kaynakların korunması,

biyoçeşitliliğin korunması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü gibi çevresel amaçlara katkı sağlayan projeleri ifade eder.

Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası, Sürdürülebilir Kira Sertifikası Rehberi'nin tanımlar başlığının 1 maddesinde yeşil projenin, "Rehber'in ihraçtan elde edilen fonun kullanım koşulları bölümünde belirtilen ve iklim değişikliği etkilerinin azaltılması, iklim değişikliğine uyum, doğal kaynakların korunması, biyoçeşitliliğin korunması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü gibi çevresel amaçlara katkı sağlayan projeleri ifade eder." şeklinde tanımlandığı görülmektedir.

CEVAP: E

green
Sürdürülebilir Gelecek

SORU-3

A	3
B	22

Emisyon ticaret sisteminin geçerli olduğu ve piyasada sadece iki işletmenin olduğu temsili bir ülkede kontrol mekanizmasını işleten kamu kurumu, 2024 yılı için A ve B firmasına ayrı ayrı 95.000 ton karbon salma izni (tahsisatı) vermiştir. Bunlardan A firması 100.000 ton, B firması ise 92.000 ton karbon salmıştır. 1 ton emisyon salım hakkı olan 1 birim tahsisatın 80 TL, 1 ton emisyon azaltım teknolojilerine yatırımın 1.200 TL ve piyasa rasyonelitesinin tam olduğu ekonomide A firmasının kendisine verilen emisyon iznini aşmaması veya denkleştirmesi için katlanması gereken maliyet kaç TL'dir?

- A) 2.640.000
- B) 5.760.000
- C) 6.000.000
- D) 6.240.000
- E) 9.840.000

ÇÖZÜM

Piyasada sadece iki işletmenin olduğu vurgusu önemli bir noktadır. Eğer piyasada sadece iki işletme varsa ve bu iki işletme birbirleriyle karbon ticareti yapabiliyorsa, A firması fazla emisyonlarını denkleştirmek için B firmasının kullanmadığı karbon izinlerinden yararlanabilir.

- **A firmasının saldığı emisyon:**
100.000 ton (fazla emisyon: 5.000 ton)

- **B firmasına verilen tahsisat:**
95.000 ton

Adım 1: B firmasının kullanmadığı emisyon tahsisatı

B firmasının kullanmadığı 95.000-92.000=3.000 ton karbon kredisi A firması tarafından satın alınabilir.

Adım 2: A firmasının emisyon açığı

A firması 100.000-95.000=5.000 Ton

Adım 3: A firmasının satın alacağı karbon kredisi maliyeti

A firması, B firmasının kullanmadığı 3.000 ton tahsisatı satın alabilir. Bu durumda: $3.000 \times 80 = 240.000$ TL

Adım 4: A firmasının geri kalan emisyonu için yatırım maliyeti

A firması, kalan 2.000 ton emisyon fazlasını kapatmak için emisyon azaltım teknolojilerine yatırım yapabilir. Teknoloji yatırımı maliyeti 1.200 TL/ton olduğuna göre:

$$2.000 \text{ ton} \times 1.200 \text{ TL/ton} = 2.400.000$$

Adım 5: Toplam Maliyet

$$240.000 \text{ TL} + 2.400.000 \text{ TL} = 2.640.000 \text{ TL}$$

Sonuç:

A firmasının tahsis edilen emisyon iznini aşmaması veya denkleştirmesi için katlanacağı toplam maliyet **2.640.000 TL** olacaktır.

CEVAP: A

SORU-4

A	4
B	23

.....: Bir yatırımdan beklenen finansal getirinin yanı sıra ölçülebilir pozitif sosyal ve çevresel etki yaratan yatırımdır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki ifadelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yeşil yatırım
- B) Etki yatırımı**
- C) ESG yatırımı
- D) Sürdürülebilir yatırım
- E) Beklenen değer yatırımı

ÇÖZÜM

ETKİ YATIRIMCILIĞI: TEMEL KAVRAMLARI, GENEL GÖRÜNÜMÜ, SKA İLİŞKİSİ, UYGULAMA ARAÇLARI, ÖLÇÜMÜ VE YÖNETİMİ REHBERİ

2.1 Tanımlar ve Tarihçesi

Etki yatırımı, zarar vermekten kaçınma prensibinin ve çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (environmetal, social, and governance-ESG) risklerini yönetmenin ileri aşamasını ifade eder. Olumlu etki yaratmak için yatırımları seçip yöneterek toplum için iyi şeyler yapmak amacıyla yatırımın gücünden yararlanmayı hedefler (IFC, 2019).

Küresel Etki Yatırımcılığı Ağı (GIIN)¹, etki yatırımcılığını finansal getiriyle birlikte pozitif, ölçülebilir sosyal ve çevresel etki yaratma niyetiyle yapılan yatırımlar olarak tanımlamaktadır (GIIN, 2019).

2015 yılında Birleşmiş Milletler'in ilan ettiği Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile dünyada yatırım dünyasında bir paradigma değişikliği gerçekleşti ve etki yatırımı modeli hızla yayılmaya başladı. Birleşmiş Milletler'in 2030 yılına kadar tamamlanması beklenen 17 adet sürdürülebilir kalkınma amacı ve buna bağlı 169 hedef bulunmaktadır.

Etki Yatırımcılığı: Temel Kavramları, Genel Görünümü, SKA İlişkisi, Uygulama Araçları, Ölçümü Ve Yönetimi Rehberi'nde etki yatırımcılığı, finansal getiriyle birlikte pozitif, ölçülebilir sosyal ve çevresel etki yaratma niyetiyle yapılan yatırımlar olarak tanımlamaktadır. CEVAP: B

Sürdürülebilir Gelecek

SORU-5

A	5
B	24

TSRS 2 İklitle İlgili Açıklamalar'a göre aşağıdakilerden hangisi işletmenin senaryo analizinde kullandığı ve açıklaması gereken varsayım konularından biri değildir?

- A) İşletmenin faaliyet gösterdiği ülkelerdeki iklimle ilgili politikalar
- B) Makro ekonomik trendler
- C) Ulusal veya bölgesel düzeydeki değişkenler
- D) Enerji kullanımı ve dağılımı
- E) **İşletmenin faaliyet gösterdiği bölgedeki pazar payı**

ÇÖZÜM

Md. 22

İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, işletmenin stratejisinin ve iş modelinin iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere ve belirsizliklere karşı esnekliğini işletmenin tanımlanmış iklimle ilgili risk ve fırsatlarını dikkate alarak anlamasını sağlayan bilgileri açıklar. İşletme, iklim esnekliğini değerlendirmek için, işletmenin koşullarıyla orantılı bir yaklaşım kullanarak iklimle ilgili senaryo analizini kullanır. İşletme nicel bilgi sağlarken, tek bir tutarı veya bir aralığı açıklayabilir İşletme özellikle aşağıdakileri açıklar:

(ii) Aşağıdakilere ilişkin varsayımlar da dâhil olmak üzere, işletmenin analizde yaptığı kilit varsayımlar:

- (1) İşletmenin faaliyet gösterdiği ülkelerdeki iklimle ilgili politikalar,
- (2) Makroekonomik eğilimler,

(3) Ulusal veya bölgesel düzeydeki değişkenler (örneğin; yerel hava modelleri, demografi, arazi kullanımı, altyapı ve doğal kaynakların mevcudiyeti),

(4) Enerji kullanımı ve dağılımı ve

(5) Teknolojideki gelişmeler ve

TSRS 1 ve TSRS 2, Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu'nun (SASB) İklitle Bağlantılı Finansal Beyan Görev Gücü'nün (TCFD), İklim Beyan Standartları Kurulu'nun (CDSB) ve Entegre Raporlama Çerçevesi'nin (IIR) çalışmalarına dayanmaktadır.

TSRS 2, TCFD tavsiyeleriyle tam uyumlu olup, işletme bilgilerinden ziyade iklimle ilgili risk ve fırsatlara odaklanmaktadır.

TSRS 2 İklitle İlgili Açıklamalar Standardı'nın İklim dirençliliği başlıklı 22'nci maddesinde işletmenin, içinde bulunduğu şartlarla orantılı bir yaklaşım kullanarak, iklim dirençliliğini değerlendirmek amacıyla iklimle ilgili senaryo analizini kullanacağını, İşletmenin nicel bilgi sağlarken, münferit bir tutarı veya bir tutar aralığını açıklayabileceğini ifade etmektedir. 22'nci maddede açıklanması gereken hususlardan bir tanesi de işletmenin analizde kullandığı kilit varsayımlardır.

22'nci maddenin b (ii) fıkrasında kilit varsayımlar;

- (1) İşletmenin faaliyet gösterdiği ülkelerdeki iklim politikaları,
- (2) Makroekonomik trendler,
- (3) Ulusal veya bölgesel düzeydeki değişkenler (örneğin; yerel hava olayları, demografi, arazi kullanımı, altyapı ve doğal kaynakların mevcudiyeti),
- (4) Enerji kullanımı ve çeşitliliği,
- (5) Teknolojideki gelişmeler olarak sayılmaktadır. Anılan fıkrada İşletmenin faaliyet gösterdiği bölgedeki pazar payının yer almadığı görülmektedir. **CEVAP: E**

SORU-6

A	6
B	25

A işletmesi, B işletmesinin %80'ine sahiptir. B işletmesi de C işletmesinin %60'ına ve D işletmesinin %30'una sahiptir. Ortaklık yüzdesine karşılık gelen tüm oy haklarının eşit olduğu bu örnekte, A işletmesi 10 milyon ton CO₂, B işletmesi 20 milyon ton CO₂, C işletmesi 8 milyon ton CO₂, D işletmesi ise 5 milyon ton CO₂ salmaktadır. Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004) finansal kontrol yaklaşımına göre B işletmesinin muhasebeleştirilmesi gereken emisyon miktarı kaç tondur?

- A) 13 milyon ton CO₂
- B) 26,3 milyon ton CO₂
- C) 28 milyon ton CO₂**
- D) 29,5 milyon ton CO₂
- E) 39,5 milyon ton CO₂

ÇÖZÜM

Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004), dünya genelinde işletmelerin sera gazı (GHG) emisyonlarını ölçmek ve raporlamak için oluşturulmuş kapsamlı bir çerçevedir. Bu protokol, işletmelerin karbon ayak izini standart bir şekilde raporlamasını sağlar ve sürdürülebilirlik raporlamasının temellerini oluşturur. 2004 yılında yayımlanan protokol, özellikle kurumsal emisyonların muhasebeleştirilmesine yönelik kurallar ve yöntemler sunar.

Finansal Kontrol ve Hissedarlık Yaklaşımları:

Protokol, işletmelerin emisyonları nasıl muhasebeleştirileceği konusunda iki yaklaşım sunar: finansal kontrol yaklaşımı ve hissedarlık (equity) yaklaşımı.

Finansal Kontrol Yaklaşımı: İşletmenin kontrol ettiği diğer şirketlerdeki emisyonlar (örneğin, bağlı ortaklıklar) tamamen muhasebeleştirilir.

Hissedarlık Yaklaşımı: Bir işletme başka bir şirketin hisse senetlerine sahip olduğunda, bu işletmenin sahip olduğu orandaki emisyonlar raporlanır.

İşletmeler, bu yaklaşımlardan birini seçip o doğrultuda emisyonlarını hesaplar ve raporlar.

Adım Adım Çözüm:**B işletmesinin kendi emisyonu:**

B işletmesi, kendi emisyonları olan 20 milyon ton CO₂'yi tamamen muhasebeleştirir.

C işletmesinin emisyonları:

B işletmesi, C işletmesinin %60'ına sahip, ancak finansal kontrol yaklaşımına göre kontrol edilen işletmenin emisyonları tamamen muhasebeleştirilir.

C işletmesinin emisyonları: 8 milyon ton CO₂

B işletmesi, bu emisyonların tamamını muhasebeleştirir.

D işletmesinin emisyonları:

B işletmesi, D işletmesinin %30'una sahiptir. Yine finansal kontrol yaklaşımına göre, D işletmesi B işletmesi tarafından kontrol edilmediği için bu emisyonlar B işletmesi tarafından muhasebeleştirilmez.

Toplam Muhasebeleştirilecek Emisyonlar:

B işletmesinin kendi emisyonu:

20 milyon ton CO₂

C işletmesinin emisyonları: 8 milyon ton CO₂

Toplam: 20 + 8 = 28 milyon ton CO₂

CEVAP: C

SORU-7

A	7
B	26

Küresel ölçekte kabul gören ve Borsa İstanbul A.Ş. Sürdürülebilirlik Endeksinin belirlenmesinde görev alan LSEG Data & Analytics (eski adıyla Refinitiv) tarafından geliştirilen ESG skora göre “Bir firmanın ekonomik (finansal), sosyal ve çevresel boyutlarını günlük karar alma süreçlerine entegre ettiğini bildiren uygulamaları yansıtmaktadır.” biçiminde ifade edilen skor aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplum skoru
- B) **Kurumsal sürdürülebilirlik skoru**
- C) Yönetim skoru
- D) Yenilik skoru
- E) Kaynak kullanım skoru

ÇÖZÜM

Kurumsal sürdürülebilirlik skoru, bir işletmenin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG - Environmental, Social, Governance) performansını değerlendiren bir metriktir. Bu skor, firmanın sürdürülebilirlik ile ilgili uygulamalarını, politikalarını ve performansını kapsamlı bir şekilde ölçmeyi amaçlar. Firmaların ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerini göz önünde bulundurarak uzun vadeli değer yaratma yeteneklerini değerlendiren bu skor, çeşitli paydaşlar, yatırımcılar ve sürdürülebilirlik odaklı endeksler tarafından kullanılır.

Kurumsal sürdürülebilirlik skorunun kapsadığı ana alanlar:

1. Çevresel performans (E): Firmanın doğal kaynakları nasıl kullandığı, çevreye olan etkileri, karbon ayak izi, enerji verimliliği, atık yönetimi, su kullanımı ve iklim değişikliğiyle ilgili stratejilerinin değerlendirilmesi.
2. Sosyal performans (S): İş sağlığı ve güvenliği, insan hakları, çalışan hakları, toplumsal sorumluluk projeleri, müşteri ilişkileri, cinsiyet eşitliği gibi sosyal faktörlerin değerlendirilmesi.
3. Yönetişim performansı (G): Yönetim kurulu yapısı, şeffaflık, etik kurallar, yolsuzlukla mücadele politikaları, hissedar hakları ve üst yönetim uygulamalarının değerlendirilmesi.

Kurumsal Sürdürülebilirlik Skoru Neden Önemlidir?

- **Yatırımcılar:** Sürdürülebilir yatırım kararları verirken bu skoru dikkate alır. Yüksek kurumsal sürdürülebilirlik skoru olan firmalar, genellikle uzun vadede daha düşük riskli olarak kabul edilir.
- **Şirket itibarı:** Çevresel ve sosyal sorumluluklarını yerine getiren şirketler, tüketiciler ve toplum nezdinde daha yüksek itibara sahip olur.
- **Regülasyonlar:** Sürdürülebilirlik ile ilgili düzenlemeler giderek daha katı hale gelmektedir. Yüksek bir kurumsal sürdürülebilirlik skoru, şirketlerin bu düzenlemelere uyum sağladığını gösterir.

Sonuç olarak, kurumsal sürdürülebilirlik skoru, firmaların sadece finansal performansını değil, çevresel ve sosyal etkilerini de bütüncül bir şekilde değerlendirerek, uzun vadeli sürdürülebilirlik performansını ölçer.

CEVAP: B

SORU-8

A	8
B	27

- I. Tamlık
- II. Tutarlılık
- III. Doğruluk
- IV. Yeterlilik

Yukarıdakilerden hangileri Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004) kapsamında ele alınan sera gazı muhasebe ve raporlama ilkeleri arasında yer almaktadır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I, II, III**
- D) II, III, IV
- E) I, II, III, IV

ÇÖZÜM

Sera gazı muhasebesi ve raporlaması aşağıdaki ilkelere dayanacaktır:

UYGUNLUK: Sera gazı envanterinin şirketin sera gazı emisyonlarını uygun şekilde yansıttığından ve hem şirket içi hem de şirket dışı kullanıcıların karar alma ihtiyaçlarına hizmet ettiğinden emin olun.

TAMLIK: Seçilen envanter sınırı dahilindeki tüm sera gazı emisyon kaynakları ve faaliyetlerini hesaba katın ve raporlayın. Belirli istisnaları açıklayın ve gerekçelendirin.

TUTARLILIK: Emisyonların zaman içindeki anlamlı karşılaştırmalarına olanak sağlamak için tutarlı metodolojiler kullanın. Zaman serisindeki verilerde, envanter sınırında, yöntemlerde veya diğer ilgili faktörlerde

yapılan değişiklikleri şeffaf bir şekilde belgeleyin.

ŞEFFAFLIK: İlgili tüm konuları, net bir denetim takibine dayalı olarak gerçekçi ve tutarlı bir şekilde ele alın. İlgili varsayımları açıklayın ve kullanılan muhasebe ve hesaplama metodolojileri ile veri kaynaklarına uygun referanslar yapın.

DOĞRULUK: Sera gazı emisyonlarının miktarının, değerlendirilebildiği kadarıyla sistematik olarak fiili emisyonların ne üstünde ne de altında olmasını ve belirsizliklerin mümkün olduğu ölçüde azaltılmasını sağlayın. Kullanıcıların, raporlanan bilgilerin bütünlüğü konusunda makul güvenceyle karar vermelerini sağlayacak yeterli doğruluğu elde edin.

Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı'nın 1'inci bölümünde (2004) sera gazı muhasebe ve raporlama ilkelerinin açıklandığı görülmektedir. Anılan ilkeler; uygunluk, tamlık, tutarlılık, şeffaflık ve doğruluk ilkelerinden oluşmaktadır. Soruda mezkur ilkelerden tamlık, doğruluk ve tutarlılık ilkelerine yer verilmektedir. Yeterlilik, sera gazı muhasebe ve raporlama ilkeleri arasında yer almamaktadır.

CEVAP:C

SORU-9

A	9
B	28

2016 yılında yürürlüğe giren ve uzun dönemli hedefi küresel sıcaklık artışının endüstriyelleşme öncesi döneme kıyasen 2°C'nin olabildiğince altında tutulmasını sağlamak olan düzenleme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) **Paris İklim Anlaşması**
- B) AB Yeşil Mutabakatı
- C) TCFD Tavsiyeleri
- D) BM Küresel İlkeler Sözleşmesi
- E) Cenevre Sözleşmesi

ÇÖZÜM**Paris İklim Anlaşması****Md.2.**

Hedefi dahil olmak üzere Sözleşme'nin uygulanmasını geliştirmek amacıyla bu Anlaşma, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması çabaları bağlamında iklim değişikliği tehdidine yönelik küresel müdahaleyi aşağıda belirtilenler aracılığıyla güçlendirmeyi amaçlamaktadır:

(a) İklim değişikliği risk ve etkilerini önemli ölçüde azaltacağı bilinciyle, küresel ortalama sıcaklıktaki artışı sanayileşme öncesindeki seviyeye göre **2°C'nin oldukça altında tutmak ve sıcaklık artışını sanayileşme öncesi dönemdeki seviyelerin 1,5°C üzeri ile sınırlandırmak için çaba göstermek;**

(b) Gıda üretimini tehdit etmeyecek şekilde, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum sağlayabilme kabiliyetini artırmak, iklim değişikliğine direnci geliştirmek ve düşük emisyonlu kalkınmayı teşvik etmek;

(c) Finans akışlarını, düşük sera gazı emisyonları ve iklim değişikliğine dirençli kalkınmaya yönelik eğilimle tutarlı hale getirmek.

CEVAP: A

green
Sürdürülebilir Gelecek

SORU-10

A	10
B	29

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yayımlanan Kredi Tahsis ve İzleme Süreçlerine İlişkin Rehber'e göre sürdürülebilir finansmana ilişkin verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir banka tarafından bir projenin sürdürülebilir krediye elverişli olduğuna ilişkin karar verilirken mevcut sürdürülebilir kredilere ilişkin standartlara atıfta bulunulmalıdır.
- B) Tahsis edilen çevresel olarak sürdürülebilir kredi ürünlerinin getirilerinin değerlendirildiği süreç açıkça belirtilmelidir.
- C) **Evrensel olarak sürdürülebilir kredi faaliyetlerinin bütünlüğünü ve gelişimini desteklemek için ve bu gelişiminin genel iklimle ilgili ve çevresel olarak sürdürülebilir hedeflerle ne ölçüde uyumlu olduğunu veya bunlara ne ölçüde katkıda bulunduğunu değerlendirmek için yalnızca nicel hedefler oluşturmalıdır.**
- D) Kredi verildiği durumda banka borçlunun, gelirlerin çevresel olarak sürdürülebilir proje veya faaliyetlere tahsis edilmesini uygun şekilde izleme ve raporlama istek ve kapasitesine sahip olmasını sağlamalıdır.
- E) Kredi verildiği durumda borçlunun iklimle ilgili ve çevresel veya diğer türlü sürdürülebilir iş hedefleri hakkında bilgi toplamalıdır.

ÇÖZÜM

Kredi Tahsis ve İzleme Süreçlerine İlişkin Rehber

Md.42.

- a. Projelerin ve faaliyetlerin bir listesinin yanı sıra, bankanın, söz konusu proje ve

faaliyetlerin çevresel olarak sürdürülebilir krediye elverişliliğini değerlendirdiği kriterleri veya hangi tür kredilerin çevresel olarak sürdürülebilir olarak değerlendirileceğini tanımlayan ilgili mevcut çevresel olarak sürdürülebilir kredilere ilişkin standartlara **atıfları sağlamalıdır.** (a)

- b. Banka çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetlere yönelik olarak kullanılacak olan tahsis ettikleri çevresel olarak sürdürülebilir kredi ürünlerinin getirilerini değerlendirdiği süreci **açıkça belirtmelidir.** (b)

i. Borçluların iklimle ilgili ve çevresel veya diğer türlü sürdürülebilir iş hedefleri hakkında bilgi toplanması;

...

iii. . Borçluların, gelirlerin çevresel olarak sürdürülebilir proje veya faaliyetlere tahsis edilmesini uygun şekilde izleme ve raporlama istek ve kapasitesine sahip olmasının sağlanması; (d)

Md.43.

Bankalar **çevresel** olarak sürdürülebilir kredi faaliyetlerinin bütünlüğünü ve gelişimini desteklemek için ve bu gelişiminin genel iklimle ilgili ve çevresel olarak sürdürülebilir hedeflerle ne ölçüde uyumlu olduğunu veya bunlara ne ölçüde katkıda bulunduğunu değerlendirmek için **nitel ve ilgili olduğunda nicel hedefler** oluşturmalıdır. (c)

Doğru cevap olan C seçeneğinde Kredi Tahsis ve İzleme Süreçlerine İlişkin Rehber'in 43'üncü maddesinde **"Evrensel"** olarak ifadesi **"çevresel"** olarak geçmekte ve doğru cevap içinde bulunan **"yalnızca nicel hedefler oluşturmalıdır"** ifadesi **"nitel ve ilgili olduğunda nicel hedefler"** şeklinde yer almaktadır.

CEVAP: C

SORU-11

A	11
B	30

Bir işletmenin sera gazı beyanının güvence denetimini GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri'ne göre yürütmekte olan bir denetçi, denetimi planlarken işletmenin yurtdışında bulunan bir bağlı ortaklığına ilişkin nasıl kanıt edeceğine karar verecektir.

Buna göre denetçinin uygulayabileceği prosedürlere ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Denetçinin yurtdışındaki bağlı ortaklığın denetimini kendisi yürütmesi gerekmektedir.
- B) Kaynakların etkin ve verimli kullanılması gerektiğinden denetçi, yurtdışındaki bağlı ortaklığa ilişkin denetim kanıtı elde edemediğini çalışma kâğıtlarında açıklar.
- C) Denetçinin yurtdışındaki bağlı ortaklığın denetimini yürütmesi için dış uzman yetkilendirmesi gerekmektedir.
- D) Denetçinin yurtdışındaki bağlı ortaklığın denetimini yürütmesi için iç uzman yetkilendirmesi gerekmektedir.

E) Denetçi, varsa, yurtdışındaki bağlı ortaklığın denetçisinin çalışmasını kullanabilir.

ÇÖZÜM

Denetçinin yurtdışındaki bağlı ortaklığın denetimini kendisi yürütmesi gerekmez, bağlı ortaklığın varsa bağımsız denetçisinin çalışmalarını kullanabilir.

GDS 3410'a göre A97. paragrafında "Yaptığı risk değerlendirmesi sonucunda belirlediği "önemli yanlışlık" riski ne kadar yüksekse o kadar fazla ikna edici denetim kanıtı elde

etmek amacıyla denetçi, kanıt miktarını artırabilir veya çok sayıda bağımsız kaynaktan doğrulayıcı kanıt elde etme gibi yöntemlerle daha ihtiyaca uygun (ilgili) ya da güvenilir kanıtlar elde edebilir." hükmü bulunmaktadır. Belirlenen önemli yanlışlık düzeyi uyarınca denetim kanıtı elde edilmelidir. Dolayısıyla yurtdışındaki bağlı ortaklığa ilişkin denetim kanıtı elde edilmelidir.

GDS 3000'de "Denetçinin faydalandığı uzman: Yeterli ve uygun kanıtın elde edilmesinde denetçiye yardımcı olmak üzere ilgili alandaki çalışması denetçi tarafından kullanılan, güvence dışındaki bir alanda uzmanlığa sahip kişi veya kuruluştur. Bu uzman, iç uzman (denetim şirketinin veya denetim ağına dâhil bir şirketin geçici çalışanları dâhil, denetim şirketi yöneticisi veya çalışanları) veya dış uzman olabilir." Hükmü yer almaktadır. Dış uzman tanımından anlaşılacağı üzere güvence dışındaki bir alanda uzmanlığa sahip kişi veya kuruluştur. Dolayısıyla güvence dışındaki bir alan olup olmadığı net olmadığı durumlarda dış uzman yetkilendirilmesi gerekmemektedir. Aynı tanımdan yola çıkarak iç uzman yetkilendirilmesi de gerekemeyebilir.

GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri standardının A43. Paragrafında "Uzaktaki bir fabrika veya başka bir tesiste; iş ortaklığı veya iştirak ya da başka ülkede bulunan bir bağlı ortaklık, bölüm veya şube ile ilişkili diğer denetçinin çalışması kullanılabilir." Hükmü yer almakta olup doğru **cevap E** seçeneğidir.

CEVAP: E

SORU-12

A	12
B	31

GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri uyarınca; “önemli yanlışlık” riskleri, bir bütün olarak söz konusu beyanda yaygın olan riskleri ifade eder. Bu nitelikteki riskler; belirli emisyon türleri veya açıklamalarla ilişkilendirilebilir riskler olmak zorunda değildir. Denetçinin bu risklere yönelik ..... gerekebilir.

Yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi ifadeler gelmelidir?

- A) Yönetim beyanı düzeyinde / genel bir karşılık vermesi
- B) Yönetim beyanı düzeyinde / maddi doğrulama prosedürleri uygulaması
- C) Yönetim beyanı düzeyinde / kontrol testi uygulaması
- D) Finansal tablo düzeyinde / maddi doğrulama prosedürleri uygulaması
- E) Sera gazı beyanı düzeyinde / genel bir karşılık vermesi**

ÇÖZÜM

GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri standardının A79. paragrafında “SG beyanı düzeyinde “önemli yanlışlık” riskleri, bir bütün olarak SG beyanında yaygın olan riskleri ifade eder. Bu nitelikteki riskler; belirli emisyon türleri veya açıklamalarla ilişkilendirilebilir riskler olmak zorunda değildir.” hükmü ile A80. paragrafında “**SG beyanı düzeyinde riskler**, özellikle eksik (yetersiz) bir kontrol çevresinden kaynaklanabilir. Örneğin, yönetimin yetkin olmaması gibi eksikliklerin SG beyanı üzerinde yaygın bir etkisi olabilir ve bu eksiklikler, denetçinin bu risklere yönelik genel işler yapmasını (**genel bir karşılık vermesini**) gerektirebilir.” hükmü yer almakta olup doğru **cevap E** seçeneğidir.

CEVAP: E

Sürdürülebilir Gelecek

SORU-13

A	13
B	32

- I. Doğrulama hizmetleri
- II. Doğrudan denetim
- III. Sınırlı güvence denetimleri
- IV. Makul güvence denetimleri.

GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri'nin kapsamına yukarıdaki hizmetlerden hangileri girmektedir?

- A) I, II, III
- B) I, II, IV
- C) I, III, IV**
- D) II, III, IV
- E) I, II, III, IV

ÇÖZÜM

GDS 3410 İşletmelerin sera gazı emisyon raporlarını doğrulamak ve güvence sağlamak amacıyla kullanılır. Bu standart, denetçilerin sera gazı beyanlarının doğruluğunu ve güvenilirliğini değerlendirmelerine rehberlik eder. Özellikle sürdürülebilirlik ve karbon ayak izi raporlamasında önemli bir rol oynamaktadır.

GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri standardının 5. paragrafında “Güvence Denetimlerine İlişkin Çerçeve (Güvence Çerçevesi) bir güvence denetiminin doğrulama hizmeti veya doğrudan denetim şeklinde olabileceği belirtilmektedir. Bu GDS **sadece doğrulama hizmetlerini düzenlemektedir.**” hükmü ile 6.

paragrafında “GDS 3000’de, bir güvence denetiminin makul güvence denetimi ya da sınırlı güvence denetimi olabileceği belirtilmektedir. Bu GDS **hem makul güvence hem de sınırlı güvence denetimlerini düzenlemektedir.**” hükmü yer almakta olup doğru **cevap C** seçeneğidir.

CEVAP: C

green
Sürdürülebilir Gelecek

SORU-14

A	14
B	33

Ürün ve malzemelerin değerinin uzun süre korunduğu, üretimde zararlı madde kullanımı ile karbon dâhil sınırlı kaynakların kullanımının en aza indirildiği, israfın ve atık oluşumunun önlendiği, ürünlerin kullanım ömrünün sonunda çevre ve insan sağlığı için sürdürülebilir ve güvenli bir şekilde yeniden kullanımının sağlandığı, ürünlere daha fazla değer katan, karbonsuzlaşmayı destekleyen üretim ve tüketim yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Denkleştirme ekonomisi
- B) Dönüşüm ekonomisi
- C) Karbon denkleştirme
- D) Doğrusal ekonomi
- E) **Döngüsel ekonomi**

ÇÖZÜM

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK DENETÇİLİĞİ SINAV KONULARI duyursunuda yer alan Sürdürülebilirlikle İlgili Temel Kavramlar başlığı altında Döngüsel ekonomi tanımı: “Döngüsel ekonomi; ürün ve malzemelerin değerinin uzun süre korunduğu, üretimde zararlı madde kullanımı ile karbon dahil sınırlı kaynakların kullanımının en aza indirildiği, israfın ve atık oluşumunun önlendiği, ürünlerin kullanım ömrünün sonunda çevre ve insan sağlığı için sürdürülebilir ve güvenli bir şekilde

yeniden kullanımının sağlandığı, ürünlere daha fazla değer katan, karbonsuzlaşmayı destekleyen üretim ve tüketim yaklaşımıdır.” olup doğru cevap E seçeneğidir.

C seçeneğinde yer alan Karbon denkleştirme tanımı GDS 3410’da “Satın alınan karbon denkleştirme (ofset): İşletmenin varsayımsal bir dayanakla karşılaştırarak bir başka işletmeye ait emisyonların azaltılması (emisyon kesintisi) veya bir başka işletmeye ait arındırmaların artırılması (arındırma artırımı) için ödediği bir emisyon mahsubudur.” Şeklinde tanımlanmıştır.

CEVAP: E

green
Sürdürülebilir Gelecek

SORU-15

A	15
B	34

GDS 3000 Tarihî Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Güvence Denetimleri'ne göre makul güvence denetimlerine ve makul güvenceye ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Makul güvence denetimi neticesinde denetçinin vardığı sonuç, denetçi görüşünü sunacak şekilde ifade edilir.

B) Makul güvence denetimlerinde mutlak bir güvence seviyesine ulaşılır.

C) Makul güvence denetiminde sonuç, pozitif bir ifade şekli kullanılarak bildirilir.

D) Makul güvence denetiminde güvence denetimi riski kabul edilebilir düşük bir seviyeye indirilir.

E) Makul güvence denetiminde, denetim riskine karşılık vermek amacıyla uygulanan analitik prosedürler, önemli yanlışlıkların belirlenmesine yönelik yeterince kesin/açık beklentilerin geliştirilmesini içerir.

ÇÖZÜM

GDS 3000 Tarihî Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Güvence Denetimleri standardının 12 (i) paragrafında; *“Denetçinin vardığı sonuç, dayanak denetim konusunun kıstaslar uygulanmak suretiyle ölçümü veya değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan çıktıya ilişkin denetçi görüşünü sunacak şekilde ifade edilir.”* hükmü ve

“Denetçinin, denetimin yapıldığı şartlarda, varacağı sonuca dayanak olarak güvence denetimi riskini kabul edilebilir düşük bir seviyeye indirdiği güvence denetimidir.” ve A14. paragrafında *“Güvence denetimi riskinin sifira indirilmesi, çok istisnai bir durumdur veya maliyet açısından nadiren fayda sağlayan bir etkidir ve dolayısıyla, aşağıdaki gibi etkenlerin bir sonucu olarak “makul güvence” mutlak güvenceden daha düşük bir seviyede güvenceyi ifade eder:”* hükmü yer almakta makul güvence denetimlerinde mutlak güvence seviyesine ulaşılmaz dolayısıyla doğru **cevap B** seçeneğidir.

Aynı standardın 69. paragrafında *“Makul güvence denetiminde sonuç, pozitif bir ifade şekli kullanılarak bildirilir”* hükmü yer almaktadır.

CEVAP: B

Sürdürülebilir Gelecek

SORU-16

A	16
B	35

I. Yönetişim, strateji, risk yönetimi ile metrik ve hedeflere ilişkin açıklamalar arasındaki bağlantılar

II. Ana ortaklık ve bağlı ortaklıkların sürdürülebilirliğe ilişkin stratejileri arasındaki bağlantılar

III. Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda sunulan açıklamalar ile işletme tarafından yayımlanan diğer genel amaçlı finansal raporlar arasındaki bağlantılar

IV. İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili çeşitli risk ve fırsatlar arasındaki bağlantılar?

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri genel amaçlı finansal raporların aslı kullanıcılarının anlamalarına imkân verecek şekilde sunulması gereken bağlantılı bilgi türlerindedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) III ve IV
- D) I, III, IV**
- E) II, III, IV

ÇÖZÜM

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler standardının 21. paragrafında “İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının aşağıdaki bağlantı türlerini anlamalarına imkân verecek şekilde bilgi sağlar:

(a) Bilginin, ilgili olduğu unsurlar arasındaki bağlantılar—örneğin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi **makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili çeşitli risk ve fırsatlar arasındaki bağlantılar** ve

(b) Aşağıdaki bağlantılar:

(i) **İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sunduğu açıklamalar arasındaki bağlantılar—örneğin; yönetim, strateji, risk yönetimi ile metrik ve hedeflere ilişkin açıklamalar arasındaki bağlantılar** ve

(ii) **İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sunduğu açıklamalar ile işletme tarafından yayımlanan diğer genel amaçlı finansal raporlar arasındaki bağlantılar.**” hükmü yer almakta makul güvence denetimlerinde mutlak güvence seviyesine ulaşılmaz dolayısıyla doğru **cevap D** seçeneğidir.

CEVAP: D

SORU-17

A	17
B	36

Bir denetim kuruluşu (Kuruluş) bir işletmenin sürdürülebilirlik raporlarının güvence denetimini yapması için sözleşme yapmak üzere bir teklif almıştır. Bu kapsamda GDS 3000 Tarihî Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Güvence Denetimleri'ni uygulayan Kuruluş denetimin ön şartlarının mevcut olup olmadığını tespiti sırasında işletme yönetimiyle görüşmelerde bulunmuş; işletme yönetimi, denetim konusuyla ilgili bazı bilgiler için Kuruluşun erişimini kısıtlayacağını bildirmiştir. Bu nedenle Kuruluş, bildireceği sonucu desteklemek için gerekli olan kanıtları elde edemeyeceği kanaatine ulaşmıştır.

Buna göre kuruluşun izlemesi gereken adımlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Konuyu denetimi yaptıran tarafla müzakere eder, söz konusu kısıtlamanın kaldırılmaması durumunda, mevzuatla zorunlu kılınmadığı sürece, söz konusu denetimi bir güvence denetimi olarak kabul etmez.
- B) Konuyu denetimi yaptıran tarafla müzakere etmesizin denetimi GDS'lere uygun olarak yürüterek olumsuz sonuç bildirir.
- C) Konuyu denetimi yaptıran tarafla müzakere eder, söz konusu kısıtlamanın kaldırılmaması durumunda, denetimi GDS'lere uygun olarak yürüterek olumsuz sonuç bildirir.
- D) Konuyu denetimi yaptıran tarafla müzakere eder, söz konusu kısıtlamanın kaldırılmaması durumunda, denetimi GDS'lere uygun olarak yürüterek sınırlı olumlu sonuç bildirir.
- E) Konuyu denetimi yaptıran tarafla müzakere eder, söz konusu kısıtlamanın kaldırılmaması durumunda, denetimi GDS'lere uygun olarak yürüterek raporunda bu kısıtlamadan söz eder.

ÇÖZÜM

Güvence Denetiminin Ön Şartları (Md.24-Md.25)

Md.24. Denetçi, denetimin ön şartlarının mevcut olup olmadığını tespiti için, denetimin şartları hakkındaki ön bilgilere ve uygun taraf(lar)la yaptığı görüşmelere dayanarak aşağıdakileri belirler (A35-A36):

- (a) Tarafların görev ve sorumluluklarının, içinde bulunulan şartlarda uygun olup olmadığı (A37-A39) ve

(b) Denetimin aşağıdaki özelliklerin tamamını taşıyıp taşımadığı:

- (i) Dayanak denetim konusunun uygun olması (A40-A44),
- (ii) Denetçinin denetime konu bilgilerin hazırlanmasında uygulanmasını beklediği kısıtların, aşağıdaki özellikleri taşıması dâhil, denetimin şartlarına uygun olması (A45-A50):
- İhtiyaca uygunluk.
  - Tamlık.
  - Güvenilirlik.
  - Tarafsızlık.
  - Anlaşılabilirlik.
- (iii) Denetçinin denetime konu bilgiler hazırlanırken uygulanmasını beklediği kısıtların hedef kullanıcıların erişimine sunulması
- (iv) Denetçinin, bildireceği sonucu desteklemek için gerekli olan kanıtları elde edebileceği beklentisinin bulunması,
- (v) Denetçinin bildireceği sonucun, makul güvence denetimi veya sınırlı güvence denetimi için uygun olan biçimde yazılı bir rapor hâlinde sunulması ve
- (vi) Sınırlı güvence denetimlerinde, denetçinin anlamlı bir güvence seviyesi elde edebilmeyi beklemesi dâhil, makul bir hedefin bulunması

Md.25.

Bir güvence denetiminin ön şartlarının mevcut olmaması durumunda denetçi, konuyu denetimi yaptıran tarafla müzakere eder. Ön şartların karşılanması için gerekli değişikliklerin yapılmaması durumunda denetçi, mevzuatla zorunlu kılınmadığı sürece, söz konusu denetimi bir güvence denetimi olarak kabul etmez. Bununla birlikte, söz konusu şartlar altında yürütülecek bir denetimde, ilgili GDS'lere uygunluk sağlanmış olmaz. Dolayısıyla denetçi, denetim raporunda, denetimin bu GDS'ye veya diğer GDS'lere uygun olarak yürütüldüğüne ilişkin bir atıfta bulunmaz.

İşletme yönetiminin denetimle ilgili bilgileri kısıtlaması, denetimin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesini engeller. Bu durumda denetim kuruluşunun yapması gereken, denetimi yaptıran tarafla bu kısıtlamayı müzakere etmek ve kısıtlama kaldırılmazsa, mevzuatla zorunlu olmadığı sürece denetimi bir güvence denetimi olarak kabul etmemektir. CEVAP: A

SORU-18

A	18
B	37

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Toplam 17 tane amaçtan oluşmaktadır.
- B) **Amaçlara 2053 yılına kadar ulaşılması hedeflenmektedir.**
- C) Bu amaçlar birbirine bağlı çevresel ve toplumsal koşulların yanı sıra kurumsal ve ekonomik faktörleri de içerir.
- D) Bu amaçlar aşırı yoksulluğu sona erdirmek, eşitsizlik ve adaletsizlikle mücadele etmek ve gezegeni korumak için bir yol çizmektedir.
- E) Toplumsal cinsiyet eşitliği bu amaçlardan biridir.
8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme (Decent Work and Economic Growth)
9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı (Industry, Innovation, and Infrastructure)
10. Eşitsizliklerin Azaltılması (Reduced Inequalities):
11. Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar (Sustainable Cities and Communities)
12. Sorumlu Üretim ve Tüketim (Responsible Consumption and Production)
13. İklim Eylemi (Climate Action)
14. Sudaki Yaşam (Life Below Water)
15. Karasal Yaşam (Life on Land)
16. Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (Peace, Justice, and Strong Institutions)
17. Amaçlar İçin Ortaklıklar (Partnerships for the Goals)

ÇÖZÜM

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (Sustainable Development Goals - SDGs), **2015 yılında kabul edilen ve 2030 yılına kadar gerçekleştirilmesi hedeflenen küresel bir kalkınma gündemidir.** Bu amaçlar, yoksulluğun ortadan kaldırılması, gezegenin korunması ve herkes için refah sağlanması gibi konulara odaklanır. Toplam 17 amaç ve bu amaçlara ulaşmak için belirlenen 169 alt hedef bulunmaktadır. Bu amaçlar, tüm ülkeler için geçerli olup, kalkınma düzeyi ne olursa olsun her ülkenin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesini gerektirir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı ve Göstergeleri

1. Yoksulluğa Son (No Poverty):
2. Açlığa Son (Zero Hunger):
3. Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam (Good Health and Well-being)
4. Nitelikli Eğitim (Quality Education):
5. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (Gender Equality)
6. Temiz Su ve Hıfzıssıha (Clean Water and Sanitation)
7. Erişilebilir ve Temiz Enerji (Affordable and Clean Energy)

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) toplam 17 hedeften oluşur ve aşırı yoksulluğu sona erdirmek, eşitsizlikle mücadele etmek, gezegeni korumak gibi küresel hedefleri içerir. Birleşmiş Milletler'in 2050'ye yönelik sürdürülebilir kalkınma hedefleri, 2030 için belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) çerçevesinde başlasa da, uzun vadeli planlama açısından 2050 hedefleri daha geniş kapsamlı ve stratejik vizyonları içerir. 2050 yılı için odaklanan temel alanlar şunlardır:

1. Net Sıfır Karbon Emisyonu
2. Küresel Isınmayı 1,5°C ile Sınırlamak
3. Tamamen Döngüsel Bir Ekonomi
4. Biyoçeşitliliğin Korunması ve Restorasyonu
5. Su ve Gıda Güvenliğinin Sağlanması
6. Sürdürülebilir Şehirler ve Yaşam Alanları
7. Sosyal Eşitsizliklerin Azaltılması
8. İnovasyon ve Teknoloji ile Sürdürülebilir Kalkınma
9. Sağlıklı ve Refah Dolu Bir Toplum
10. Kapsayıcı Küresel İşbirliği

CEVAP: B

SORU-19

A	19
B	38

Bir sürdürülebilirlik raporunun denetiminde GDS 3000 Tarihî Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Güvence Denetimleri'ni uygulayan bir denetçinin önemlilik düzeyini belirlerken dikkate alacağı hususlara ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sürdürülebilirlik raporlama standartlarında yer alan önemlilik kavramını denetim önemliliğini belirlerken bir referans çerçevesi olarak kullanabilir.
- B) Önemliliği, nitel etkenler ve mümkünse nicel etkenler bağlamında değerlendirir.
- C) Önemlilik düzeyine karar verirken mesleki muhakemesini kullanması gerekir.
- D) **Makul güvence denetimi yapılacaksa önemlilik düzeyini, sınırlı güvence denetimi için belirlenecek önemlilik düzeyinden daha yüksek belirler.**
- E) Denetimin sürdürülebilirlik raporu hakkındaki bilgilerin bir kısmını kapsamı durumunda önemliliği yalnızca bu bölümle ilişkili olarak değerlendirir.

ÇÖZÜM**GDS 3000 Denetimin Planlanması ve Yürütülmesi**

Md.44. Denetçi;

- (a) Prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamının belirlenmesi dâhil, güvence denetimini planlarken ve yürütürken ve
- (b) Denetime konu bilgilerin önemli yanlışlık içerip içermediğini değerlendirirken, önemliliği dikkate alır.

Denetim sürecinde "önemlilik" kavramı geniş kapsamda ele alınmaktadır. Önemlilik, güvence seviyesiyle ilişkilendirilmez, yani makul güvence denetimindeki önemlilik ile sınırlı güvence denetimindeki önemlilik aynı düzeydedir. Önemlilik, denetimin amacı doğrultusunda,

hedef kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarına dayalı olarak belirlenir (A92). Denetçiler, denetime konu bilgilere ilişkin yargılarını mesleki muhakemelerine dayanarak yaparlar ve bu yargılar genellikle hedef kullanıcıların grup olarak bilgiye olan ortak ihtiyaçlarını anlamaya yönelik varsayımlarına dayanır.

Önemlilik, hem nitel hem de nicel etkenlerle değerlendirilir. Nitel etkenler, denetim sürecinde mesleki muhakeme gerektiren unsurlar arasında yer alır. Bu etkenler; denetlenen bilgilerin niteliği, denetlenen konunun genişliği, yanlışlığın niteliği ve etkilediği kişi veya işletmelerin sayısı gibi unsurları kapsar. Aynı zamanda, yanlışlığın mevzuata uygunluğu etkileyip etkilemediği veya kasıtlı olup olmadığı da nitel etkenler arasında değerlendirilir (A96). Nicel etkenler ise denetlenen bilgilerdeki yanlışlıkların, denetlenen tutarlar karşısındaki büyüklüğüne göre değerlendirilir. Sayısal olarak ifade edilen bilgilerde, yanlışlıkların boyutu ve denetim sonucuna olan etkisi önemlidir (A97).

Önemlilik, sadece denetimin kapsadığı bilgi bölümleriyle ilgilidir. Dolayısıyla, denetim yapılan bilginin yalnızca bir kısmı denetime tabi tutulmuşsa, önemlilik değerlendirmesi bu kapsamda yapılır (A99).

Son olarak, denetim sürecinde tespit edilen yanlışlıkların önemliliği konusunda karar verirken mesleki muhakeme kullanılır. (A100)

Önemlilik düzeyi, güvence seviyesinden bağımsız olarak belirlenir. Makul güvence ve sınırlı güvence denetimlerinde aynı önemlilik düzeyi kullanılır, daha yüksek ya da daha düşük bir önemlilik düzeyi belirlenmez.

CEVAP:D

SORU-20

A	20
B	40

1900-2100 yılları arasında gıda güvenliği, nüfus, üretim, çevre kirliliği ve yenilenemeyen doğal kaynakların tüketiminin birbirleri ile bağlantılarının incelendiği ve küresel yönelimlerin aynı hızda devam etmesinin hem endüstriyel anlamda hem de nüfus anlamında öngörülemez sonuçlar doğuracağını ve nüfus artışının doğal kaynaklar üzerinde yarattığı baskı nedeniyle dünyanın 2100 yılına gelmeden büyümenin sınırlarına ulaşacağını tespit edildiği araştırma aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 1992 yılında Birleşmiş Milletler tarafından yapılan araştırma
- B) 1974 yılında Brundtland tarafından yapılan araştırma
- C) 1983 yılında Birleşmiş Milletler tarafından yapılan araştırma
- D) 1972 yılında Roma Kulübü tarafından yapılan araştırma
- E) 1974 yılında Birleşmiş Milletler Çevre Programı tarafından yapılan araştırma

ÇÖZÜM

1972 yılında Roma Kulübü tarafından yapılan "Büyümenin Sınırları" adlı araştırma, sürdürülebilirlik konusundaki en önemli çalışmalar arasında yer alır. Bu rapor, dünya üzerindeki sınırlı kaynakların sonsuz büyüme modeline dayanamayacağına dikkat çekmiş ve insan faaliyetlerinin çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkileri vurgulamıştır. Bu araştırma, çevre bilincinin artmasına ve doğal kaynakların daha verimli kullanılması gerektiğine yönelik farkındalığın oluşmasında öncü olmuştur.

Temel Sonuçlar

1. **Sınırsız Büyüme Sürdürülemez:** Rapor, sürekli ekonomik büyüme ve nüfus artışının, sınırlı dünya kaynakları karşısında sürdürülemez olduğunu vurgulamıştır. Mevcut büyüme eğilimlerinin devam etmesi durumunda, kaynakların tükenmesi, gıda kıtlığı, çevre kirliliği ve ekonomik durgunluk gibi küresel sorunların ortaya çıkacağı belirtilmiştir.

2. **Kritik Eşik (Tipping Point):** Doğal kaynaklar ve çevresel kapasiteler üzerindeki baskının devam etmesi, 21. yüzyılın ortalarına doğru kritik bir eşiğe ulaşılacağını öngörmektedir. Bu eşik aşıldığında, ekosistemler zarar görecektir, ekonomik sistemler çökecek ve toplumlar büyük zorluklarla karşılaşacaktır.
3. **Dünya Çapında Çöküş Riski:** Mevcut büyüme eğilimleri devam ettiği takdirde, dünya genelinde kaynak kıtlığı, çevre bozulması, gıda üretiminde düşüş ve nüfusun hızla artması, 21. yüzyılın ortalarına doğru küresel bir çöküşle sonuçlanabilecektir.
4. **Sürdürülebilir Kalkınma Gerekliliği:** Rapor, büyümenin sınırlarına ulaşmadan önce, sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin benimsenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Kaynakların daha verimli kullanılması, çevresel zararların azaltılması ve nüfus artışının kontrol altına alınması gibi sürdürülebilirlik politikaları, küresel bir krizi önlemenin en etkili yolu olarak sunulmuştur.
5. **Çevre ve Ekonomi Arasındaki Denge:** İnsan faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkisinin azaltılması için ekonomik büyüme ile çevresel sürdürülebilirlik arasında bir dengenin kurulması gerektiği belirtilmiştir. Rapor, çevre dostu teknolojiler ve enerji kaynaklarının geliştirilmesinin, çevresel bozulmayı azaltmada önemli olduğunu da vurgulamıştır.

1972 yılında Roma Kulübü tarafından yapılan ve "Limits to Growth" (Büyümenin Sınırları) adlı raporda, gıda güvenliği, nüfus artışı, üretim, çevre kirliliği ve yenilenemeyen doğal kaynakların tüketimi gibi faktörlerin birbirleriyle bağlantıları incelenmiştir. Bu araştırma, eğer mevcut küresel eğilimler aynı hızda devam ederse, dünya nüfusunun ve sanayinin büyümesinin doğal kaynaklar üzerindeki baskı nedeniyle sınırlarına ulaşacağını öngörmüştür.

CEVAP: D

SORU-21

A	21
B	1

Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi'ne (CSRD) ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Zorunlu bağımsız dış denetim getirilmiştir.
- B) Sürdürülebilirlik raporlaması yapacak şirket sayısı artırılmıştır.
- C) Sürdürülebilirlik raporlarının karşılaştırılabilirliği artırılmıştır.
- D) **Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) tarafından yayımlanan standartların uygulanması zorunlu tutulmuştur.**
- E) Sürdürülebilirlik güvence denetimlerine ilişkin kamu gözetimi yapısı oluşturulmuştur.

ÇÖZÜM

Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD), Avrupa Birliği'nin (AB) şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) performansları hakkında daha şeffaf ve kapsamlı raporlar sunmalarını sağlamak amacıyla oluşturduğu bir düzenlemedir. CSRD, 2021 yılında kabul edilmiş olup, önceki AB direktifi olan NFRD'nin (Non-Financial Reporting Directive) yerini alarak kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması konusunda daha sıkı ve geniş kapsamlı bir yaklaşım benimsemiştir.

CSRD'nin temel amacı, şirketlerin ESG performanslarını daha şeffaf ve karşılaştırılabilir bir şekilde raporlamalarını sağlamaktır. Bu, yatırımcılar, paydaşlar ve genel kamuoyu için şirketlerin sürdürülebilirlik performanslarını değerlendirmeyi

kolaylaştırır. Direktif, AB'nin 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü hedefine ulaşma çabalarının bir parçasıdır ve şirketlerin sürdürülebilirlik konularına daha fazla dikkat etmelerini teşvik eder.

CSRD, önceki NFRD'ye kıyasla daha geniş bir şirket grubunu kapsar. Bu direktif, sadece büyük şirketleri değil, aynı zamanda belirli büyüklük kriterlerine sahip tüm kamuya açık şirketleri ve finansal kurumları da kapsar. Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) ise daha esnek raporlama gerekliliklerine tabi olabilirler. CSRD, şirketlerin yıllık raporlarının bir parçası olarak sürdürülebilirlik bilgilerini sunmalarını zorunlu kılar.

CSRD, raporlamanın tutarlı ve karşılaştırılabilir olmasını sağlamak için Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın (European Sustainability Reporting Standards - ESRS) kullanılmasını zorunlu kılar. Bu standartlar, sürdürülebilirlik performansını değerlendirirken kullanılacak metrikler ve göstergeler konusunda ayrıntılı rehberlik sağlar. Ayrıca, raporlamanın doğruluğunu sağlamak için üçüncü taraf denetimlerinin yapılması gerekmektedir.

Özetle; Avrupa Birliği'nin Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD) kapsamında, Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kullanılacaktır. ISSB tarafından yayımlanan standartlar (örneğin IFRS S1 ve S2), CSRD ile birebir zorunlu hale getirilmemiştir, ancak ISSB standartları ile uyumluluk sağlanması ve karşılaştırılabilirlik amacıyla dikkate alınması mümkündür. CSRD, öncelikle ESRS'leri esas almaktadır.

CEVAP: D

SORU-22

A	22
B	2

Sermaye Piyasası Kurulu'nun yayımladığı Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi uyarınca yapılacak raporlamaya ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Şirket Sürdürülebilirlik performansını, hedeflerini ve eylemlerini yılda en az iki kez raporlar.

B) Paydaşlar için şirketin konumu, performansı ve gelişiminin anlaşılabilmesi açısından raporda her detayda bilgiye yer verilmesi esastır.

C) Şirket faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından hangileri ile ilişkili olduğu hakkında bilgi verilir.

D) Sürdürülebilirlik faaliyetlerine ilişkin bilgiler şeffaflık raporu kapsamında açıklanır.

E) Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin Paris İklim Anlaşması ile uyumlu olduğu raporlanır.

ÇÖZÜM

Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi halka açık ortaklıkların Çevresel, Sosyal ve Kurumsal Yönetim (ÇSY) alanındaki çalışmalarına yönelik temel ilkeleri içerir. Uygulama gönüllüdür, ancak "Uy ya da Açıkla" prensibiyle raporlanması zorunludur. İlk halka arzlarda da aynı yılın verilerini takip eden yıl itibarıyla uygulanır.

A. Genel İlkeler

- 1. Strateji, Politika ve Hedefler:** Yönetim Kurulu ÇSY risklerini, fırsatlarını belirler; politika oluşturur ve kamuya açıklar. Kısa ve uzun vadeli hedefler belirlenir.
- 2. Uygulama ve İzleme:** ÇSY politikalarından sorumlu komiteler belirlenir ve raporlanır. Kilit Performans Göstergeleri (KPG) belirlenir ve yıllık olarak açıklanır.
- 3. Raporlama:** Sürdürülebilirlik performansı yılda en az bir kez raporlanır. BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilişkilendirilen faaliyetler açıklanır.

- 4. Doğrulama:** Bağımsız doğrulamalar teşvik edilir ve sonuçlar kamuya açıklanır.

B. Çevresel İlkeler

- Çevre politikaları, çevre yönetim sistemleri (ISO 14001 gibi), enerji tüketimi ve emisyon azaltım hedefleri açıklanır.
- Sera gazı emisyonları (Kapsam 1, 2 ve 3), su yönetimi ve atık yönetimi gibi çevresel göstergeler düzenli olarak raporlanır.
- Yenilenebilir enerji kullanımı teşvik edilir ve iklim krizi ile mücadele stratejileri açıklanır.

C. Sosyal İlkeler

- 1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları:** İşe alımda fırsat eşitliği sağlanır, insan haklarına tam uyum taahhüt edilir. Çalışanlara yatırım, sendikalaşma hakkı ve iş sağlığı güvenliği politikaları oluşturulur.
- 2. Paydaşlar ve Standartlar:** Paydaşlarla sürekli ve şeffaf iletişim sağlanır. Uluslararası standartlara (GRI, TCFD, CDP gibi) uyum sağlanır ve endekslerde yer almak için çaba gösterilir.

D. Kurumsal Yönetim İlkeleri

- Sürdürülebilirlik stratejilerinde menfaat sahiplerinin görüşlerine başvurulur. Uluslararası sürdürülebilirlik standartlarına üyelik ve iş birliği teşvik edilir. Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikaları açıklanır.

Raporlama esnasında paydaşların şirketin konumu, performansı ve gelişimini anlaması için gerekli olan önemli ve doğrudan bilgilere yer verilmesi esastır. Bununla birlikte Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi, şirketlerin faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile ilişkili olup olmadığı hakkında bilgi vermesini zorunlu tutmaktadır.

CEVAP: C

SORU-23

A	23
B	3

Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına (ESRS) ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Raporlamada çifte önemlilik (double materiality) kullanılmasını gerektirir.
- B) İklim değişikliği, biyoçeşitlilik ve insan hakları dâhil, çevresel, sosyal ve yönetişime ilişkin konuları kapsar.
- C) Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi'ne (CSRD) tabi şirketler tarafından kullanılmak üzere yayımlanmıştır.
- D) Raporlama gereklilikleri, farklı şirketler için zaman içinde aşamalı olarak uygulanacaktır.
- E) **Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) tarafından yayımlanan standartlar ile tam uyumludur.**

ÇÖZÜM

Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD), Avrupa Birliği'nin (AB) şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) performansları hakkında daha şeffaf ve kapsamlı raporlar sunmalarını sağlamak amacıyla oluşturduğu bir düzenlemedir. CSRD, 2021 yılında kabul edilmiş olup, önceki AB direktifi olan NFRD'nin (Non-Financial Reporting Directive) yerini alarak kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması konusunda daha sıkı ve geniş kapsamlı bir yaklaşım benimsemiştir.

CSRD'nin temel amacı, şirketlerin ESG performanslarını daha şeffaf ve karşılaştırılabilir bir şekilde raporlamalarını sağlamaktır. Bu, yatırımcılar, paydaşlar ve genel kamuoyu için şirketlerin sürdürülebilirlik performanslarını değerlendirmeyi kolaylaştırır. Direktif, AB'nin 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü hedefine ulaşma çabalarının bir parçasıdır ve şirketlerin sürdürülebilirlik konularına daha fazla dikkat

etmelerini teşvik eder.

CSRD, önceki NFRD'ye kıyasla daha geniş bir şirket grubunu kapsar. Bu direktif, sadece büyük şirketleri değil, aynı zamanda belirli büyüklük kriterlerine sahip tüm kamuya açık şirketleri ve finansal kurumları da kapsar. Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) ise daha esnek raporlama gerekliliklerine tabi olabilirler. CSRD, şirketlerin yıllık raporlarının bir parçası olarak sürdürülebilirlik bilgilerini sunmalarını zorunlu kılar.

CSRD, raporlamanın tutarlı ve karşılaştırılabilir olmasını sağlamak için Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın (European Sustainability Reporting Standards - ESRS) kullanılmasını zorunlu kılar. Bu standartlar, sürdürülebilirlik performansını değerlendirirken kullanılacak metrikler ve göstergeler konusunda ayrıntılı rehberlik sağlar. Ayrıca, raporlamanın doğruluğunu sağlamak için üçüncü taraf denetimlerinin yapılması gerekmektedir.

Özetle; Avrupa Birliği'nin Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD) kapsamında, Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kullanılacaktır. ISSB tarafından yayımlanan standartlar (örneğin IFRS S1 ve S2), CSRD ile birebir zorunlu hale getirilmemiştir, ancak ISSB standartları ile uyumluluk sağlanması ve karşılaştırılabilirlik amacıyla dikkate alınması mümkündür. CSRD, öncelikle ESRS'leri esas almaktadır.

CEVAP: E

SORU-24

A	24
B	4

- I. KOSGEB-YÖNDE Destek Programı
- II. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı-Yeşile Dönüş Destek Programı
- III. T.C. Ticaret Bakanlığı-Responsible Programı
- IV. T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı- Yarısı Bizden Programı

Yukarıdaki programlardan hangisi veya hangileri Kamu Gözetimi Kurumunun düzenlemesini yaptığı Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlaması kapsamındaki faaliyetlere yönelik olarak işletmelere maddi destek sunan programlardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II, IV
- E) I, II, III, IV

ÇÖZÜM**I.KOSGEB-YÖNDE Destek Programı: Sürdürülebilirlik Raporlaması Hizmeti Desteği**

Amaç: İşletmelerin sürdürülebilirlik konusunda mevcut durumlarının tespit edilerek sorun ve ihtiyaçlarının belirlenmesine katkı sağlamaktır. İşletmelere, **TSRS'ye** uygun olarak alacakları raporlama hizmetlerine destek sağlanır. İşletmenin destekten faydalanabilmesi için, sürdürülebilirlik raporunun **bağımsız bir denetim kuruluşu tarafından güvence denetiminden** geçirilmiş olması gerekmektedir. İşletmeler, bu destekten **en fazla 2 rapor** için yararlanabilirler. Her bir sürdürülebilirlik raporlaması hizmeti için **100.000 TL** destek verilir. Program süresince işletmelere sağlanacak toplam destek tutarı **200.000 TL** ile sınırlıdır.

II.T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı-Yeşile Dönüş Destek Programı

Türkiye'de dögüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan,

kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi amaçlayan yatırımların desteklenmesine yönelik olarak yürütülecek **Yeşil Dönüşüm Destek Programı**'nın uygulama usul ve esaslarına yönelik tebliğ, Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

23 Şubat 2024 tarihinde taslak olarak paylaşılan, 26.07.2024 Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğe göre Yeşil Dönüşüm Destek Programıyla desteklenecek projeler, imalat sanayinde faaliyet gösteren üretim tesisi ve yardımcı birimlerle sınırlı kalmak kaydıyla proje hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak yapılacak **arazi-arsa alımı, bina-inşaat harcaması** ile alınacak **makine, teçhizat, teknoloji, yazılım ve donanım ile ölçüm, doğrulama, belgelendirme, etüt, test ve danışmanlık hizmetlerini** içerebilecektir.

III. T.C. Ticaret Bakanlığı-Responsible Programı

Responsible® Programı, Yeşil Mutabakata uyum sağlamaya yönelik Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanan danışmanlık destek programıdır. Şirketler tarafından Yeşil Mutabakata uyum projesi kapsamında alınan belirli danışmanlık hizmeti giderleri; 5 yıl süresince, %50 oranında ve toplam 10.000.000 TL'ye kadar desteklenebilir. Yeşil Mutabakata uyum projesi, süreç içinde gelişen 3 fazdan oluşmaktadır.

Buna ek olarak, kapsamdaki bazı şirketlere Bakanlık tarafından Responsible® markasını kullanım izni verilir Responsible® Programı'na, cari yıldan önceki son üç takvim yılında toplam 300.000 ABD Doları ve üzeri ihracat yapan imalatçı ve ihracatçı şirketler başvuru yapabilir. İhracat tutarı hesaplanırken (ihraç kayıtlı satışlar hariç) organik bağın bulunduğu şirketlerin yaptığı ihracat da dahil edilir.

IV.T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Yarısı Bizden Programı

Kentsel dönüşüm kapsamında binaların yenilenmesi için vatandaşa mali destek sağlayan bir programdır. Program, Türkiye genelinde depreme dayanıklı, sürdürülebilir ve modern binaların inşa edilmesini hedeflemektedir.

Cevap: C

SORU-25

A	25
B	5

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdakilerden hangisi sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin açıklanması ile finansal tabloların hazırlanmasında aynı olması gereken hususlardan biri değildir?

- A) Veri ve varsayımlar
- B) Raporlayan işletme
- C) Raporlama zamanı
- D) Sunum para birimi
- E) Raporlama dönemi

ÇÖZÜM

Raporlayan işletme (Md. 20)

İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları, ilgili finansal tabloları raporlayan aynı işletme için olmalıdır (B.38)

Bağlantılı Bilgi (Md.21-24)

Md. 21 İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının aşağıdaki bağlantı türlerini anlamalarına imkân verecek şekilde bilgi sağlar:

(a) Bilginin, ilgili olduğu unsurlar arasındaki bağlantılar—Örneğin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili çeşitli risk ve fırsatlar arasındaki bağlantılar ve

(b) Aşağıdaki bağlantılar:

(i) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sunduğu açıklamalar arasındaki bağlantılar—örneğin; yönetim, strateji, risk yönetimi ile metrik ve hedeflere ilişkin açıklamalar arasındaki bağlantılar ve

(ii) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sunduğu açıklamalar ile işletme

tarafından yayımlanan diğer genel amaçlı finansal raporlar arasındaki bağlantılar (B 39-44).

Md.22 İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların ilgili olduğu finansal tabloları belirler.

Md. 23 Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar, -Türkiye Muhasebe Standartları veya genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri dikkate alındığında mümkün olduğu ölçüde- ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ve karşılık gelen veri ve varsayımlarla tutarlı olmalıdır (B 42).

Md. 24 Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda ölçü birimi olarak bir para birimi belirtildiğinde, işletme ilgili finansal tablolarının sunum para birimini kullanır.

Veri ve varsayımlar TSRS'ye göre sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımların, finansal tabloların hazırlanmasında kullanılanlarla mümkün olduğunca tutarlı olması gerektiği belirtilmiştir. Ancak, bu her zaman birebir aynı olmayabilir, çünkü sürdürülebilirlikle ilgili raporlamalar daha farklı veriler ve varsayımlar kullanabilir. Bu nedenle, **veri ve varsayımlar** finansal tabloların hazırlanmasıyla birebir aynı olması gereken bir unsur değildir.

CEVAP: A

SORU-26

A	26
B	6

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdakilerden hangisi işletmenin, stratejik amaçlarına ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek üzere belirlediği hedefler ile mevzuat uyarınca ulaşması gereken hedeflerden her biri için açıklaması gereken hususlardan biri değildir?

- A) Hedefin geçerli olduğu dönem
- B) **Hedefin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı**
- C) İlerlemenin ölçümünde baz alınan dönem
- D) Dönüm noktaları ve ara hedefler
- E) Hedefteki herhangi bir revizyon ve söz konusu revizyona ilişkin açıklama

ÇÖZÜM**Md. 51**

İşletme, stratejik amaçlarına ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek üzere belirlediği hedefler ile mevzuat uyarınca ulaşması gereken hedeflere ilişkin bilgileri açıklar. İşletme, her bir hedef için aşağıdakileri açıklar:

- (a) Hedefi belirlemek ve hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrik,
- (b) İşletmenin belirlediği veya mevzuat uyarınca ulaşması gereken belirli nicel veya nitel hedef,
- (c) Hedefin geçerli olduğu dönem,

(d) İlerlemenin ölçümünde baz alınan dönem,

(e) Dönüm noktaları ve ara hedefler,

(f) Her bir hedefe ilişkin performans ve işletmenin performansındaki trendlerin veya değişikliklerin analizi ve

(g) Hedefteki herhangi bir revizyon ve söz konusu revizyona ilişkin açıklama.

Md. 52

İşletmenin hedeflerini belirlemek ve bu hedeflere ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikler dâhil olmak üzere, metriklerin tanımı ve hesaplanması ilerleyen zaman boyunca tutarlıdır.

TSRS 1'e göre işletmenin sürdürülebilirlik hedefleri ile ilgili yapması gereken açıklamalarda, hedeflerin geçerli olduğu dönem, ilerlemenin ölçümünde baz alınan dönem, dönüm noktaları ve ara hedefler, ve hedefte yapılan herhangi bir revizyon gibi unsurlar yer alır. Ancak, hedeflerin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı zorunlu açıklamalar arasında yer almaz.

CEVAP: B

SORU-27

A	27
B	7

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdakilerden hangisinde işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili açıklaması gereken risk ve fırsatlar doğru olarak tanımlanmıştır?

- A) Bir işletmenin kısa, orta veya uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatlara ilişkin bilgiler
- B) Bir işletmenin cari dönemde nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini kesin olarak etkileyen sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatlara ilişkin bilgiler
- C) Bir işletmenin kısa, orta veya uzun vadede faaliyetlerini etkileyen sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatlara ilişkin bilgiler
- D) Bir işletmenin kısa, orta veya uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili tüm riskler ve gerçekleşmesi kesin olan fırsatlara ilişkin bilgiler
- E) Bir işletmenin kısa, orta veya uzun vadede ana stratejisini ve iş modelini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatlara ilişkin bilgiler

ÇÖZÜM

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler, işletmelerin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları nasıl tanımlaması ve açıklaması gerektiğini belirler. Bu bağlamda, işletmelerin finansal yeterliliklerini etkileyebilecek

sürdürülebilirlik unsurlarına odaklanmaları gerekmektedir. Finansal yeterlilik, işletmenin gelecekteki faaliyetlerini sürdürme yeteneği ile doğrudan ilişkilidir ve bu kapsamda nakit akışları, finansmana erişim ve sermaye maliyeti gibi unsurlar büyük önem taşır.

Tanımlamalar:

- **Kısa, orta ve uzun vadede finansal yeterlilik:** İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları zaman içinde finansal yeterliliğini nasıl etkileyebilir? Bu unsurlar, özellikle nakit akışları, finansmana erişim ve sermaye maliyeti üzerinde etkili olabilecek potansiyele sahiptir.
  - **Makul ölçüde beklenebilecek:** Risk ve fırsatlar kesin değil, gelecekte işletmenin finansal yeterliliğini **makul ölçüde** etkilemesi beklenen unsurlar olmalıdır. İşletmenin finansal planlamasında öngörülebilir riskler ve fırsatlar üzerinde durulur.
- A şıkkında; “Bir işletmenin kısa, orta veya uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatlara ilişkin bilgiler”**
- **Finansal yeterlilik vurgusu:** Bu şık, TSRS 1'in öngördüğü gibi **nakit akışları, finansmana erişim ve sermaye maliyeti** gibi finansal yeterlilikle doğrudan bağlantılı unsurları dikkate alıyor. Ayrıca **makul ölçüde beklenebilecek** risk ve fırsatlardan bahsederek, kesinlik yerine olasılık üzerine odaklanıyor.
  - Bu ifade, TSRS 1'in finansal yeterlilikle bağlantılı risk ve fırsatların tanımlanması gerekliliğine en uygun şıktır.

CEVAP: A

SORU-28

A	28
B	8

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre aşağıdakilerden hangisi sera gazı emisyon hedefleri için yapılması gereken açıklamalara ilişkin doğru bir ifade değildir?

- A) Kapsam 1, Kapsam 2 veya Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olup olmadığının açıklanması gerekir.
- B) Hangi sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olduğunun açıklanması gerekir.
- C) **Net sera gazı emisyon hedefinin mutlaka açıklanması gerekir.**
- D) Herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere, planlanan karbon kredisi kullanımının açıklanması gerekir.
- E) Hedefin, sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı kullanılarak türetilip türetilmediğinin açıklanması gerekir.

ÇÖZÜM

İklim Hedeflerinin Açıklanması (Madde 33):

- İşletme, sera gazı emisyonu hedefleri de dahil olmak üzere, stratejik amaçlarına ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için belirlediği iklimle ilgili hedeflerini açıklar.
  - Her bir hedef için kullanılan **metrik** (B66-B67), **hedefin amacı** (örneğin; azaltım, adaptasyon veya bilim temelli girişimlerle uyum),
  - Hedefin **işletmenin hangi bölümüne** uygulandığı (tüm işletme mi yoksa belirli bir birim ya da coğrafi bölge mi olduğu),
  - Hedefin **kapsadığı dönem, baz dönem, dönüm noktaları ve ara hedefler**,
  - Hedefin **mutlak** ya da **yoğunluk hedefi** olup olmadığı,
  - Hedefin uluslararası iklim anlaşmalarıyla nasıl şekillendiği gibi unsurlar açıklanmalıdır.

Hedef Belirleme ve İzleme Yaklaşımı (Madde 34):

- İşletme, her bir hedefin belirlenmesi ve gözden geçirilmesine dair yaklaşımını ve hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi nasıl izlediğini açıklamalıdır. Bu bağlamda:
  - **Hedefin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı**,
  - **Hedefi gözden geçirme süreçleri**,
  - **İlerlemeyi izlemek için kullanılan metrikler** ve

- **Hedeffteki herhangi bir değişiklik ve bu değişikliklerin sebepleri** belirtilmelidir.

Performans Raporlaması (Madde 35):

- İşletme, her bir iklimle ilgili hedefe yönelik performansı, trendleri ve performanstaki değişikliklerin analizini sunar. Bu, işletmenin hedeflerine yönelik ne kadar ilerleme kaydettiğini göstermesi açısından önemlidir.

Sera Gazı Emisyonu Hedeflerinin Detaylı Açıklanması (Madde 36):

- İşletme, 33-35'inci paragraflarda belirtilen iklimle ilgili hedeflerin bir parçası olarak, **her bir sera gazı emisyonu hedefi** için aşağıdaki detayları açıklar:
  - Hangi **sera gazı emisyonlarının** hedef kapsamında olduğu,
  - Hedefin **Kapsam 1, Kapsam 2** veya **Kapsam 3** emisyonlarını kapsayıp kapsamadığı,
  - Hedefin **brüt** mü yoksa **net sera gazı emisyon hedefi** mi olduğu. Eğer net bir hedef açıklanıyorsa, aynı zamanda brüt hedef de açıklanmalıdır (B68-B69).
  - Hedefin, bir **sektörel karbonsuzlaşma** yaklaşımı kullanılarak mı türetildiği,

Madde 36, işletmelerin her bir sera gazı emisyon hedefi için açıklaması gereken detayları sunar. Bu açıklamalarda şunlar yer alır:

- **(a)** Hangi sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olduğu,
- **(b)** Hedefin Kapsam 1, Kapsam 2 veya Kapsam 3 emisyonlarını kapsayıp kapsamadığı,
- **(c)** Hedefin brüt ya da net sera gazı emisyon hedefi olup olmadığı (eğer net hedef varsa brüt hedefin de açıklanması zorunludur),
- **(d)** Hedefin sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı kullanılarak türetilip türetilmediği,
- **(e)** Net sera gazı emisyon hedefine ulaşmak için karbon kredisi kullanımına dair açıklamalar (kredinin ne kadar ve nasıl kullanılacağı, hangi programca doğrulanacağı, karbon kredisi türü vb.).

Özetle; **net sera gazı emisyon hedefi** mutlaka açıklanması gereken bir zorunluluk değildir; ancak işletme böyle bir hedef belirlemişse, detaylarını açıklamalıdır. Bu nedenle, "Net sera gazı emisyon hedefinin mutlaka açıklanması gerekir" ifadesi doğru değildir.

CEVAP: C

SORU-29

A	29
B	9

Gelecekteki olayların olası sonuçlarının belirsizlik koşullarında belirlenmesi ve değerlendirilmesi sürecidir.”

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler’e göre yukarıda yer verilen tanım aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Risk analizi
- B) İklim dirençliliği
- C) **Senaryo analizi**
- D) Risk değerlendirme
- E) Stratejik karar alma

ÇÖZÜM

Bu tanım, **senaryo analizini** ifade etmektedir. **TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler**de, senaryo analizi, işletmelerin belirsizlikler altında çeşitli sonuçları değerlendirme ve stratejik kararlar alırken olası gelecek durumlarını öngörme amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Diğer seçenekler arasında:

- **Risk analizi** ve **risk değerlendirme**, işletmelerin karşılaştığı riskleri tanımlama ve analiz etme süreçlerine odaklanır.
- **Stratejik karar alma**, uzun vadeli hedeflere ulaşmak için karar verme sürecidir.
- İklim dirençliliği; İşletmenin, iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere veya belirsizliklere uyum sağlama kapasitesidir. İklim dirençliliği, **iklimle ilgili geçiş risklerine** ve **iklimle ilgili fiziksel risklere** karşılık verme ve bunlara adaptasyon sağlama yeteneği de dâhil olmak üzere, **iklimle ilgili riskleri** yönetme ve **iklimle ilgili fırsatlardan** yararlanma kapasitesini içerir. Bir işletmenin iklim dirençliliği; iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı hem stratejik dirençliliğini hem de operasyonel

dirençliliğini içerir.

- İklimle ilgili fiziksel riskler; Olay tabanlı gerçekleşen bir iklim değişikliğinden (akut fiziksel risk) veya iklim olaylarındaki uzun vadeli değişimlerden (kronik fiziksel risk) kaynaklanan risklerdir. Akut fiziksel riskler; şiddeti ve sıklığı artan fırtınalar, seller, kuraklık veya sıcak hava dalgaları gibi hava muhalefetiyle ilgili olaylardan kaynaklanır. Kronik fiziksel riskler ise, deniz seviyesinin yükselmesine, suya erişimin azalmasına, biyolojik çeşitlilik kaybına ve toprak verimliliğindeki değişikliklere yol açabilecek yağış ve sıcaklıktaki değişiklikler dâhil olmak üzere iklim olaylarındaki uzun vadeli değişimlerden kaynaklanır.
- İklimle ilgili geçiş riski; Düşük karbon ekonomisine geçiş çabalarından kaynaklanan risklerdir. Geçiş riskleri; politika, yasal, teknoloji, pazar ve itibar risklerini içerir. Bu riskler; artan işletme maliyetleri veya iklimle ilgili yeni veya değişen düzenlemeler nedeniyle varlık değer düşüklüğü gibi, işletme için finansal sonuçlar doğurabilir. İşletmenin finansal performansı, değişen tüketici talepleri ve yeni teknolojilerin geliştirilmesinden ve etkin şekilde kullanılmasından da etkilenebilir.
- İklimle ilgili riskler ve fırsatlar; İklimle ilgili riskler, iklim değişikliğinin bir işletme üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini ifade eder. Bu riskler, iklimle ilgili fiziksel riskler ve iklimle ilgili geçiş riskleri olarak sınıflandırılır. İklimle ilgili fırsatlar, bir işletme için iklim değişikliğinden kaynaklanan potansiyel olumlu etkileri ifade eder. İklim değişikliğini hafifletme ve iklim değişikliğine adaptasyon sağlama çabaları, işletme açısından iklimle ilgili fırsatlar doğurabilir.

CEVAP: A

SORU-30

A	30
B	10

“Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin faydalı olması için; bu bilgilerin ..... olması ve sunmayı amaçladığı hususu ..... bir şekilde sunması gerekir. Bunlar sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilginin temel niteliksel özellikleridir.”

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler’e göre yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla gelmesi uygun olan ifadeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Gerçek/doğru
- B) Doğru/şeffaf
- C) İhtiyaca uygun/doğrulanabilir
- D) **İhtiyaca uygun/gerçeğe uygun**
- E) Doğru/ihtiyaca uygun

ÇÖZÜM

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin faydalı olması için;

- İhtiyaca uygun olması
- Sunmayı amaçladığı hususu gerçeğe uygun bir şekilde sunması gerekir.

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilginin faydasının artması için şu özelliklere sahip olması gerekir:

- Karşılaştırılabilir,
- Doğrulanabilir,
- Zamanında sunulmuş ve
- Anlaşılabilir olması

Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve (Kavramsal Çerçeve) Kavramsal Çerçeve’nin amacı:

(a) KGK’ya tutarlı kavramlara dayalı olan TFRS’leri (Standartları) geliştirmede yardımcı olmak,

(b) Finansal tabloları hazırlayanların, belirli bir işlem veya başka bir olaya uygulanan bir Standart bulunmadığında veya bir Standart muhasebe politikası konusunda seçim yapma imkânı verdiğinde tutarlı muhasebe politikaları geliştirmesine yardımcı olmak ve

(c) Tüm tarafların Standartları anlama ve yorumlamasına yardımcı olmaktır.

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar, genel amaçlı finansal raporların bir parçasıdır. Bu nedene, Kavramsal Çerçevdeki niteliksel özellikler sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgiler için de geçerlidir. Ancak, bu Standardın amacını karşılamak için gereken bazı bilgilerin niteliği, genel amaçlı finansal tablolarda sunulan bilgilerden bazı açılardan farklılık gösterir.

KÇ Temel Niteliksel Özellikler	S1 Temel Niteliksel Özellikler
İhtiyaca Uygunluk	İhtiyaca Uygunluk
Gerçeğe Uygun Sunum	Gerçeğe Uygun Sunum
KÇ Destekleyici niteliksel özellikler	S1 Destekleyici niteliksel özellikler
Karşılaştırılabilirlik	Karşılaştırılabilirlik
Doğrulanabilirlik	Doğrulanabilirlik
Zamanında sunum	Zamanında sunum
Anlaşılabilirlik	Anlaşılabilirlik

CEVAP: D

SORU-31

A	31
B	11

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre gerçeğe uygun sunumun sağlanmasının koşullarından biri sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilginin doğru olması gerekliliğidir.

Bu kapsamda, aşağıdakilerden hangisi söz konusu bilginin doğru olmasının zorunlu koşullarından biri değildir?

- A) Bilginin her bakımdan tam olarak kesin olması
- B) Tanımların kesin olması
- C) Gerçek bilgilerin önemli hata içermemesi
- D) Bir tahmin, yaklaşım ve öngörünün geliştirilmesi için uygun bir sürecin seçiminde ve uygulanmasında önemli bir hata yapılmaması
- E) İddialar ve tahminlerin oluşturulmasında kullanılan girdilerin makul ve yeterli nitelik ve nicelikteki bilgiye dayanması

ÇÖZÜM

S1 Temel Niteliksel Özellikler
İhtiyaca Uygunluk
Gerçeğe Uygun Sunum
S1 Destekleyici niteliksel özellikler
Karşılaştırılabilirlik
Doğrulanabilirlik
Zamanında sunum
Anlaşılabilirlik

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgi, olayları kelimeler ve sayılarla ifade eder. Bilginin faydalı olabilmesi için sadece ilgili olayları sunması değil, aynı zamanda

açıklamayı amaçladığı olayların özünü gerçeğe uygun olarak sunması gereklidir. **Gerçeğe uygun sunumun sağlanması için bir sunumun tam, tarafsız ve doğru olması gerekir.** Genel amaçlı finansal raporların amacı, bu niteliklerin mümkün olan en üst seviyeye çıkarılmasıdır.

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgi doğru olmalıdır. Bilgi, her bakımdan tam olarak kesin olmasa da doğru olabilir. Gerekli olan ve elde edilebilen kesinlik ile bilgiyi doğru yapan faktörler, bilginin ve ilgili olduğu konuların niteliğine bağlıdır.

Doğruluk kavramı aşağıdakileri zorunlu kılar:

- (a) Gerçek bilgiler önemli hata içermez,
- (b) Tanımlar kesindir,
- (c) Tahminler, yaklaşımlar ve öngörüler açıkça bu şekilde belirlenir,
- (d) Bir tahmin, yaklaşım ve öngörünün geliştirilmesi için uygun bir sürecin seçiminde ve uygulanmasında önemli bir hata yapılmamıştır,
- (e) İddialar ve tahminlerin oluşturulmasında kullanılan girdiler makuldür ve yeterli nitelik ve nicelikteki bilgiye dayanır ve
- (f) Gelecek hakkındaki muhakemelere dair bilgiler, hem bu muhakemeleri hem de bu muhakemelerin dayandığı bilgileri gerçeğe uygun bir şekilde yansıtır.

Yani; Doğruluk kavramına göre zorunlu koşullar şunlardır:

- Gerçek bilgilerin önemli hata içermemesi,
- Tanımların kesin olması,
- Tahmin ve öngörüler için uygun süreçlerin uygulanması,
- İddialar ve tahminlerin makul girdilere dayanması.

Bilginin her bakımdan tam olarak kesin olması her zaman gerekli değildir. Bilgi her zaman her bakımdan kesin olmasa da doğru olabilir. Bu nedenle, bilginin **her bakımdan tam kesin olması** zorunlu bir koşul değildir.

CEVAP: A

SORU-32

A	32
B	12

- I. İklim dirençliliği; işletmenin iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere veya belirsizliklere uyum sağlama kapasitesidir.
- II. İklim dirençliliğini değerlendirmek amacıyla işletme, iklimle ilgili senaryo analizini kullanır ancak senaryo analizini kullanamıyorsa, iklimv. dirençliliğini değerlendirmek için alternatif bir yöntem veya teknik kullanabilir.
- III. Senaryo analizinin her raporlama dönemi yapılması zorunlu olmayıp stratejik planlama döngüsüne uygun olarak 3 ilâ 5 yılda bir yapılabilir.
- IV. Senaryo analizinde kullanılacak yaklaşım, işletmenin iklimle ilgili risk ve fırsatlara maruz kalma derecesinden bağımsızdır.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre iklim dirençliliğine ilişkin olarak yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I, III, IV

I. İklim dirençliliği; İşletmenin, iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere veya belirsizliklere uyum sağlama kapasitesidir. İklim dirençliliği, **iklimle ilgili geçiş risklerine** ve **iklimle ilgili fiziksel risklere** karşılık verme ve bunlara adaptasyon sağlama yeteneği de dâhil olmak üzere, **iklimle ilgili riskleri** yönetme ve **iklimle ilgili fırsatlardan** yararlanma kapasitesini içerir. Bir işletmenin iklim dirençliliği; iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı hem stratejik dirençliliğini hem de operasyonel dirençliliğini içerir.

II. İşletmeler, iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere ve belirsizliklere karşı strateji ve iş modelinin dirençliliğini değerlendirmek için senaryo analizi kullanır. Bu

değerlendirme, işletmenin iklimle ilgili risk ve fırsatlarına nasıl yanıt vermesi gerektiğini, önemli belirsizlik alanlarını ve strateji ile iş modelinin iklim değişikliğine adaptasyon kapasitesini kapsar. İşletmenin finansal kaynaklarının bulunabilirliği ve esnekliği, varlıkların yeniden konuşlandırılması, mevcut ve planlanan yatırımların etkisi gibi faktörler değerlendirmeye içinde bulunduğu şartlarla orantılı bir yaklaşım kullanarak, iklim **dirençliliğini değerlendirmek amacıyla iklimle ilgili senaryo analizini kullanmasını zorunlu kılar.**

III. bir işletmenin iklim dirençliliğine ilişkin bilgileri her raporlama tarihinde açıklamasını gerektirse de işletme iklimle ilgili senaryo analizini, çok yıllık bir stratejik planlama döngüsü de dâhil olmak üzere, stratejik planlama döngüsüne uygun olarak gerçekleştirebilir. Bu nedenle, işletmenin yıllık olarak bir senaryo analizi gerçekleştirmemesi durumunda, bazı raporlama dönemlerinde **22(b) paragrafı** uyarınca yapılan açıklamalar, önceki raporlama dönemine göre değişmeden kalabilir. İşletme, iklimle ilgili senaryo analizini -asgari olarak- stratejik planlama döngüsüne uygun olarak günceller.

IV. İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının; işletmenin stratejisi ile iş modelinin iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı dirençliliğini -işletmenin iklimle ilgili belirlenmiş risk ve fırsatlarını da dikkate alarak- anlamalarını sağlayan bilgileri açıklar. İşletme, içinde bulunduğu şartlarla orantılı bir yaklaşım kullanarak, **iklim dirençliliğini değerlendirmek amacıyla iklimle ilgili senaryo analizini kullanır.**

İkinci ifade, iklim dirençliliğini değerlendirmek amacıyla işletmelerin senaryo analizini kullanmaları gerektiğini, ancak senaryo analizi yapılamıyorsa alternatif yöntemlerin de kullanılabileceğini belirtmektedir. Ancak, bu ifade yanlıştır; çünkü TSRS 2'ye göre senaryo analizi, iklim dirençliliğini değerlendirmek için temel bir yöntemdir ve alternatif yöntemler sunulmamıştır. Dördüncü ifade ise, senaryo analizinde kullanılacak yaklaşımın işletmenin iklimle ilgili risk ve fırsatlara maruz kalma derecesine bağlı olması gerektiğini kabul etmez, bu da yanlış bir ifadedir.

CEVAP: B

SORU-33

A	33
B	13

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre işletmenin iklimle ilgili hedeflerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) İşletme yalnızca mevzuat uyarınca ulaşması gereken hedefleri açıklar ve kendi belirlediği hedeflere strateji başlığı altında yer verebilir.
- B) İşletme, hedefini -istisnalar dışında- mutlak hedef olarak belirlemeli ve açıklamalıdır.
- C) İşletme, bir hedefe yönelik ilerlemeyi ölçmek için kendisi bir metrik geliştirmişse, bu metriğin üçüncü bir tarafça doğrulanması gerekir.
- D) **İşletmenin açıkladığı hedef nicel bir hedef olabileceği gibi nitel bir hedef de olabilir.**
- E) Belirlenen hedefin mutlaka bilim temelli girişimlere uygun olması gerekir.

ÇÖZÜM

Strateji ve Karar Alma (Md.14)

İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, iklimle ilgili risk ve fırsatların işletmenin stratejisi ve karar alma mekanizması üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlayan bilgileri açıklar. İşletme özellikle aşağıdakileri açıklar:

(a) İklimle ilgili olarak kendi belirlediği hedeflere ve mevzuat uyarınca ulaşması gereken hedeflere nasıl ulaşmayı planladığı da dâhil olmak üzere, stratejisinde ve karar alma mekanizmasında iklimle ilgili risk ve fırsatlara nasıl karşılık verdiği ve nasıl karşılık vermeyi planladığı hakkında bilgi. İşletme özellikle aşağıdakilere ilişkin bilgileri açıklar:

(i) İklimle ilgili risk ve fırsatları ele almak için, kaynak tahsisi de dâhil olmak üzere, işletmenin iş modelindeki mevcut ve öngörülen değişiklikler (örneğin, bu değişiklikler; karbon-yoğun, enerji-yoğun veya su-yoğun operasyonları yönetme

veya sonlandırma planlarını, talep veya tedarik zinciri değişikliklerinden kaynaklanan kaynak tahsislerini, sermaye harcaması veya araştırma ve geliştirme için ek harcamalar yoluyla iş geliştirmeden kaynaklanan kaynak tahsislerini ve satın alma ve elden çıkarmaları içerebilir),

(ii) Mevcut ve öngörülen doğrudan azaltım ve adaptasyon çabaları (örneğin; üretim süreçlerindeki veya ekipmanındaki değişiklikler, tesislerin yeniden konumlandırılması, iş gücü düzenlemesi ve ürün özelliklerindeki değişiklikler yoluyla yapılabilir),

(iii) Mevcut ve öngörülen dolaylı azaltım ve adaptasyon çabaları (örneğin; müşteriler ve tedarik zinciri ile birlikte çalışılabilir),

(iv) İşletmenin geçiş planının geliştirilmesinde kullanılan kilit varsayımlar ve geçiş planının dayanağı olan bağımlılıklara ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere, işletmenin iklimle ilgili herhangi bir geçiş planı ve

(v) 33-36 ncı paragraflarda belirtildiği üzere, sera gazı emisyonu hedefleri de dâhil olmak üzere, işletmenin iklimle ilgili hedeflere nasıl ulaşmayı planladığı.

(b) İşletmenin 14(a) paragrafında belirtilen faaliyetler için nasıl kaynak sağladığı ve nasıl kaynak sağlamayı planladığına ilişkin bilgi.

(c) 14(a) paragrafı uyarınca, önceki raporlama dönemlerinde açıklanan planlara yönelik ilerlemeye dair nicel ve nitel bilgiler.

CEVAP:D

SORU-34

A	34
B	14

I. Türkiye Muhasebe Standartlarına göre ana şirket ve bağlı ortaklıklarına ilişkin tek bir raporlayan işletme olarak konsolide finansal tablolar hazırlanması durumunda; yalnızca bağlı ortaklığın bireysel sürdürülebilirlik raporu hazırlanması şartıyla işletme (ana ortaklık) söz konusu bağlı ortaklığı sürdürülebilirlik raporuna dâhil etmeyebilir.

II. Mevzuatın sürdürülebilirliğe ilişkin bir bilginin açıklanmasını gerektirmesi durumunda; söz konusu bilgi önemli olmasa dahi, bu bilgi sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dâhil edilebilir.

III. Sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsata ilişkin bir bilginin ticari açıdan hassas olduğuna karar verilmesi durumunda, söz konusu bilginin açıklanmamasına ilişkin bir muafiyete; yalnızca bu bilginin TSRS tarafından açıklanmasının zorunlu kılınmaması ve önemli olarak nitelendirilmemesi şartıyla izin verilir.

IV. Açıklamalar arasında bağlantı kurmak; tutarlı verilerin, varsayımların ve ölçü birimlerinin kullanılmasını gerektirir. Bu nedenle, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar ile ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar arasında önemli farklılıklar bulunması durumunda bağlantılı bilgi sağlanamaz.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre yukarıdaki ifadelerden hangisi ya da hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) III ve IV

D) I, II, III

E) II, III, IV

ÇÖZÜM**I. İfade:**

Yanlış. Ana şirket ve bağlı ortaklıkların konsolide finansal tablo hazırlanması durumunda, bağlı ortaklığın bireysel sürdürülebilirlik raporu hazırlanması ana şirketin bu raporu dahil etmeyebileceği anlamına gelmez. TSRS'ye göre konsolide finansal raporlama yapılırken, bağlı

ortaklıklar ana şirketin raporlamasına dahil edilmelidir.

II. İfade:

Doğru. Mevzuat gereği sürdürülebilirlikle ilgili bir bilgi açıklanmak zorunda olduğunda, bu bilgi "önemsiz" dahi olsa, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dahil edilmelidir. Bu, şeffaflığı ve regülasyonlara uyumu sağlamak için önemlidir. Mevzuat, işletmenin, genel amaçlı finansal raporlarında sürdürülebilirlikle ilgili bilgileri açıklamasına ilişkin bir hüküm getirebilir. Bu tür durumlarda işletme, mevzuat hükümlerini yerine getirmek amacıyla, söz konusu **bilgi önemli olmasa dahi, bu bilgiyi sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarına dâhil edebilir.** Ancak, bu tür bilgiler önemli bilgileri gizleyemez.

III. İfade:

Yanlış. İşletmenin bu bilgileri açıklamasının mevzuat tarafından yasaklanması durumunda, bu Standart, işletmeyi diğer bir TSRS'nin gerektirdiği bilgileri açıklamaktan muaf tutar (B33). Bu Standart ayrıca, işletmenin, sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsata ilişkin bilgiyi, bu Standartta açıklandığı gibi ticari açıdan hassas bir bilgi olması durumunda, diğer bir TSRS'nin gerektirdiği şekilde açıklama zorunluluğunu da ortadan kaldırır (B34-B37) . Söz konusu muafiyetleri kullanan bir işletmenin, TSRS'lere uygunluk sağladığını iddia etmesi engellenmez.

IV. İfade:

Yanlış. İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarının hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar ile ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar arasındaki önemli farklılıklar hakkında bilgi verir.

CEVAP: B

SORU-35

A	35
B	15

Aşağıdakilerden hangisi Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardında (2011) açıklanan Kapsam 3 sera gazı emisyonlarından biri değildir?

- A) Sermaye malları
- B) Çalışanların işe gidiş gelişleri
- C) Operasyonlarda üretilen atıklar
- D) **Satın alınan enerji**
- E) Yatırımlar

ÇÖZÜM

Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı (2011), bir işletmenin faaliyetleri sonucunda dolaylı olarak ortaya çıkan sera gazı emisyonlarını ölçme ve raporlama standartlarını tanımlar. **Kapsam 3 emisyonları**, işletmenin kendi faaliyetlerinden kaynaklanmayan, ancak tedarik zinciri, ürün kullanımı, atık yönetimi ve ulaşım gibi dış süreçlerden kaynaklanan emisyonları içerir. Bu standart, şirketlerin karbon ayak izini daha bütüncül bir şekilde analiz etmesine ve raporlamasına olanak tanır, böylece sürdürülebilirlik stratejileri geliştirilir.

Ek A- Tanımlanan Terimler

Kapsam 3 kategorileri

Kapsam 3 sera gazı emisyonları, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardında (2011) açıklandığı üzere aşağıdaki 15 kategoriye ayrılmıştır:

- (1) Satın alınan mal ve hizmetler,
- (2) Sermaye malları,**

(3) Kapsam 1 emisyonlarına veya Kapsam 2 emisyonlarına dâhil olmayan yakıt ve enerjiyle ilgili faaliyetler,

(4) Yukarı yönlü ulaşım ve dağıtım,

(5) Operasyonlarda üretilen atıklar,

(6) İş seyahatleri,

(7) Çalışanların işe gidiş gelişleri,

(8) Yukarı yönlü kiralanan varlıklar,

(9) Aşağı yönlü ulaşım ve dağıtım,

(10) Satılan ürünlerin işlenmesi,

(11) Satılan ürünlerin kullanımı,

(12) Satılan ürünlerden kullanım ömrü dolanlara uygulanacak işlem,

(13) Aşağı yönlü kiralanan varlıklar,

(14) Bayilikler ve

(15) **Yatırımlar.**

CEVAP:D

SORU-36

A	36
B	16

I. Karbon kredisi, karbon kredilendirme programı tarafından ihraç edilen ve sera gazı emisyonlarının azaltımını veya uzaklaştırılmasını temsil eden emisyon birimidir.

II. İşletme, herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere, planlanan karbon kredisi kullanımını açıklar.

III. İşletme, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının azaltımı için raporlama döneminde hâlihazırda alınmış olan karbon kredisi kullanımını açıklar.

IV. İşletme, planlanan karbon kredisi kullanımına ilişkin karbon kredisinin türünü açıklar.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre karbon kredilerine ilişkin yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) I, II, IV
E) I, III, IV

ÇÖZÜM

İklimle İlgili Hedefler (Md.36),

Karbon Kredileri (B71)

İşletme, 33-35 inci paragraflara uygun olarak açıklanan her bir sera gazı emisyon hedefi için aşağıdakileri açıklar:

- (a) Hangi sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olduğu,
(b) Kapsam 1, Kapsam 2 veya Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olup olmadığı,
(c) Hedefin, brüt sera gazı emisyon hedefi mi yoksa net sera gazı emisyon hedefi mi olduğu. İşletmenin net sera gazı emisyon hedefi açıklaması durumunda, ilgili brüt sera gazı emisyon hedefini de ayrıca açıklaması zorunludur.

(d) Hedefin, sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı kullanılarak türetilip türetilmediği.

(e) İşletmenin, herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere, planlanan karbon kredisi kullanımı. İşletme, planlanan karbon kredisi kullanımını açıklarken, B70-B71 paragraflarına atıfta bulunmak ve aşağıdakilere ilişkin bilgileri de dâhil etmek suretiyle, bilgileri açıklar:

(i) **Herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmanın nasıl ve ne ölçüde karbon kredilerinin kullanımına dayandığı/bağlı olduğu,**

(ii) **Karbon kredilerinin hangi üçüncü taraf programınca doğrulanacağı veya sertifikalandırılacağı,**

(iii) **Karbon kredisinin türü (esas denkleştirmenin doğaya mı yoksa teknolojik karbon uzaklaştırmasına mı dayalı olacağı ve esas denkleştirmenin karbon azaltımı veya uzaklaştırması yoluyla elde edilmediği de dâhildir),**

(iv) **Genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, işletmenin kullanmayı planladığı karbon kredilerinin güvenilirliğini ve bütünlüğünü anlaması için gerekli olan diğer tüm faktörler (örneğin, karbon denkleştirmenin kalıcılığına ilişkin varsayımlar).**

B71

36(e) paragrafı uyarınca, işletmenin yalnızca planlanan karbon kredisi kullanımını açıklaması zorunlu kılınmıştır. Bununla birlikte, bu açıklamanın bir parçası olarak, işletmenin hâlihazırda satın almış olduğu ve net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için kullanmayı planladığı karbon kredilerine ilişkin bilgiler de -söz konusu bilgilerin, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, işletmenin sera gazı emisyon hedefini anlamasını sağlaması şartıyla- açıklamaya dâhil edilebilir.

Karbon kredisi, emisyon azaltımını veya uzaklaştırılmasını temsil eden bir emisyon birimidir. İşletme, net sera gazı emisyon hedeflerine ulaşmak için planlanan karbon kredisi kullanımını açıklamalıdır TSRS 2, sadece Kapsam 1 ve 2 emisyonları için değil, tüm planlanan karbon kredisi kullanımlarının açıklanmasını zorunlu kılar. İşletme, planlanan karbon kredisi kullanımına ilişkin karbon kredisi türünü açıklar.

CEVAP:D

SORU-37

A	37
B	17

1- Her bir sera gazının küresel ısınma potansiyelini, bir birim CO₂'nin küresel ısınma potansiyeli cinsinden ifade eden evrensel ölçü birimidir.

2- İşletme faaliyetlerinin bir sonucu olan, ancak başka bir işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklarda meydana gelen emisyonlardır.”

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre yukarıdaki tanımlanan terimler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) CO₂ eşdeğeri / Dolaylı sera gazı emisyonları
- B) Mutlak brüt sera gazı emisyonu / Dolaylı sera gazı emisyonları
- C) Küresel ısınma potansiyeli / Kapsam 3 emisyonları
- D) Kapsam 1 emisyonları / Kapsam 3 emisyonları
- E) CO₂ eşdeğeri / Kapsam 3 emisyonları

ÇÖZÜM

Dolaylı sera gazı emisyonları: Bir işletmenin faaliyetleri sonucu başka bir işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklarda meydana gelen emisyonlardır (Kapsam 2 ve Kapsam 3 emisyonları).

Mutlak brüt sera gazı emisyonu: İşletmenin toplam sera gazı salım miktarını, herhangi bir azaltım veya denkleştirme olmadan gösterir.

Küresel ısınma potansiyeli (GWP): Her bir sera gazının, belirli bir zaman diliminde bir birim CO₂'ye kıyasla küresel ısınmaya katkı potansiyelini gösteren ölçü birimidir.

Kapsam 1 emisyonları: İşletmenin doğrudan kendi faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarıdır (örneğin, fosil yakıt kullanımı).

Kapsam 3 emisyonları: Tedarik zinciri, ürün kullanımı gibi işletmenin faaliyetleriyle dolaylı olarak ilişkili emisyonlardır, ancak işletmenin kontrolü dışındadır.

Ek A Tanımlanan terimler**CO₂ eşdeğeri**

Her bir sera gazının küresel ısınma potansiyelini, bir birim karbondioksitin küresel ısınma potansiyeli cinsinden ifade eden evrensel ölçü birimidir. Bu birim, farklı sera gazlarının salınımını (veya salınımından kaçınmayı) ortak bir temele göre değerlendirmek için kullanılır.

Dolaylı sera gazı emisyonları

İşletme faaliyetlerinin bir sonucu olan, ancak başka bir işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklarda meydana gelen emisyonlardır.

CEVAP: A

green
Sürdürülebilir Gelecek

SORU-38

A	38
B	18

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre sera gazı emisyonlarına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kural olarak işletme sera gazı emisyon ölçümünde yöntem olarak Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardını (2004) kullanır.

B) Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını konsolide edilen grup (ana şirket ve bağlı ortaklıkları) için ayrı; iştirakler, iş ortaklıkları ve konsolide edilmeyen bağlı ortaklıklar veya kuruluşlar için ayrı olarak açıklar.

C) İşletme açıkladığı her bir kapsam için, birim fiziksel veya ekonomik çıktı başına, metrik ton CO₂ eşdeğeri olarak ifade edilen, sera gazı emisyon yoğunluğunu açıklamak zorunda değildir.

D) İşletmenin sera gazı emisyonlarını tahmin etmek için emisyon faktörlerini kullanması durumunda; yeniden hesaplama yapmaksızın gaz bileşenlerini hâlihazırda CO₂ eşdeğerlerine dönüştürmüş hâlini kullanabilir.

E) Bir işletmenin raporlama dönemi boyunca üretilen ve metrik ton CO₂ eşdeğeri olarak açıkladığı mutlak brüt sera gazı emisyonları karbondioksit (CO₂), metan (CH₄), nitroz oksit (N₂O) ve perflorokarbonlardan (PFC'ler) oluşur.

ÇÖZÜM

İklimle ilgili metrikler (Md. 29)

İşletme, sektörler-arası metrik kategorileriyle ilgili aşağıdaki bilgileri açıklar:

(a) Sera gazı emisyonları—işletme;

(i) Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO₂ eşdeğeri olarak ifade edilen ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan **mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar:**

(1) Kapsam 1 sera gazı emisyonları,

(2) Kapsam 2 sera gazı emisyonları ve

(3) Kapsam 3 sera gazı emisyonları.

(ii) Yetkili bir makam veya işletmenin kote olduğu borsa, sera gazı emisyonlarının farklı bir yöntem kullanılarak ölçülmesini zorunlu kılmadıkça, Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardına (2004) uygun olarak ölçer ,

(iii) Aşağıdakiler de dâhil, sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı yaklaşımı açıklar

(1) Sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı ölçüm yaklaşımı, girdiler ve varsayımlar,

(2) Sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı ölçüm yaklaşımını, girdileri ve varsayımları seçme nedeni ve

(3) Raporlama döneminde; ölçüm yaklaşımında, girdilerde ve varsayımlarda yaptığı değişiklikler ile bu değişikliklerin nedenleri,

(iv) 29(a)(i)(1)-(2) paragrafı uyarınca açıklanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; emisyonları aşağıdakiler arasında ayırıştırır:

(1) Konsolide edilen grup (örneğin, TFRS'leri uygulayan bir işletme için bu grup, ana şirket ve onun konsolide edilen bağlı ortaklıklarından oluşur) ve

(2) 29(a)(iv)(1) paragrafının dışında bırakılan diğer yatırım yapılanlar (örneğin; TFRS'leri uygulayan bir işletme için bu yatırımlar; iştirakleri, iş ortaklıklarını ve konsolide edilmeyen bağlı ortaklıkları içerir).

(v) 29(a)(i)(2) paragrafı uyarınca açıklanan Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; lokasyon adayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklar ve kullanıcıların işletmenin Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını anlamalarını sağlamak için gerekli olan sözleşmeye dayalı araçlar hakkında bilgi sağlar ve

(vi) 29(a)(i)(3) paragrafı uyarınca ve B32-B57 paragraflarına atıfta bulunularak açıklanan Kapsam 3 sera gazı emisyonları için aşağıdakileri açıklar:

(1) Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardında (2011) tanımlanan Kapsam 3 kategorilerine uygun olarak, işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyon ölçümüne dâhil edilen kategoriler ve

(2) İşletme faaliyetlerinin varlık yönetimi, ticari bankacılık veya sigortacılık faaliyetlerini içermesi durumunda, işletmenin Kategori 15 sera gazı emisyonları veya yatırımlarıyla ilişkili olanlar (finans edilen emisyonlar) hakkında ilave bilgiler

B22

Sera gazı emisyonlarını tahmin etmek için emisyon faktörlerini kullanması durumunda işletme, -sera gazı emisyonlarını ölçmek için dayanak olarak- işletmenin faaliyetlerini en iyi şekilde temsil eden emisyon faktörlerini kullanır (Bkz. B29 paragrafı). Söz konusu emisyon faktörleri, gaz bileşenlerini hâlihazırda CO₂ eşdeğerlerine dönüştürmüşse, işletmenin, raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinde yer alan değerlendirmeden elde edilen ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanarak emisyon faktörlerini yeniden hesaplaması zorunlu tutulmaz.

Mutlak brüt sera gazı emisyonları yalnızca karbondioksit (CO₂), metan (CH₄), nitroz oksit (N₂O) ve perflorokarbonlar (PFC'ler) ile sınırlı değildir. Ayrıca hidroflorokarbonlar (HFC'ler), sülfür heksaflorür (SF₆) ve azot triflorür (NF₃) gibi diğer sera gazları da mutlak brüt sera gazı emisyonlarına dahildir.

CEVAP: E

SORU-39

A	39
B	19

I. İşletme iklimle ilgili fiziksel risklerin belirlenmesinde senaryo analizinden faydalanmıştır.

II. Kapsam 2 emisyonlarına ilişkin 5 milyon ton CO2 eşdeğer emisyon azaltım hedefine bu yıl faaliyete sokulan yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanan enerji ile ulaşılması planlanmaktadır.

III. Kapsam 1 emisyonlarının 2022 baz yıl olmak üzere 2030 yılına kadar %55 azaltılmasına ilişkin hedef için Bilim Temelli Hedefler Girişiminden onay alınmıştır.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre yukarıdaki açıklamalar sürdürülebilirlik raporunda sırasıyla hangi başlıklar altında yer almalıdır?

- A) Risk Yönetimi-Strateji-Metrik ve Hedefler
- B) Strateji-Risk Yönetimi-Metrik ve Hedefler
- C) Risk Yönetimi-Metrik ve Hedefler-Strateji
- D) Metrik ve Hedefler-Risk Yönetimi-Strateji
- E) Strateji-Metrik ve Hedefler-Risk Yönetimi

ÇÖZÜM

Md.24: Risk Yönetimi İklimle İlgili Finansal Açıklamaların Amacı

Bu madde, iklimle ilgili finansal açıklamaların genel amacını tanımlar: finansal raporların kullanıcılarının, işletmenin iklimle ilgili risk ve fırsatları nasıl belirlediği, değerlendirdiği, önceliklendirdiği ve izlediği hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır

Md.25: İklimle İlgili Risk ve Fırsatların Yönetimi

İşletmeler, iklimle ilgili risk ve fırsatları yönetme süreçleri hakkında detaylı bilgi vermelidir. Bu süreçler şunları içerir:

- (a) Risk Yönetimi Süreçleri ve Politikaları:
  - İklimle ilgili riskleri belirleme, değerlendirme, önceliklendirme ve izleme süreçleri,
  - Kullanılan girdiler ve parametreler,
  - İklimle ilgili senaryo analizi kullanımı,
  - Risklerin nitelik, olasılık ve büyüklük açısından değerlendirilmesi,
  - Risklerin önceliklendirilmesi ve izlenmesi,
  - Süreçlerdeki değişiklikler.

- (b) Fırsat Yönetimi Süreçleri:
- (c) Entegrasyon ve Bilgilendirme:

Strateji (Md. 8, 9)

Md. 8

Stratejiye ilişkin iklimle ilgili finansal açıklamaların amacı, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, işletmenin iklimle ilgili risk ve fırsatları yönetme stratejisini anlamalarını sağlamaktır.

Md. 9

İşletme özellikle, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının aşağıdakileri anlamalarını sağlayacak bilgileri açıklar:

(a) İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili risk ve fırsatlar,

Metrikler ve Hedefler

İklimle İlgili Hedefler (Md. 33)

Md. 33

İşletme, sera gazı emisyonu hedefleri de dâhil olmak üzere, stratejik amaçlarına ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek üzere belirttiği iklimle ilgili nicel ve nitel hedefler ile mevzuat uyarınca ulaşması gereken tüm hedefleri açıklar. İşletme, her bir hedef için aşağıdakileri açıklar:

İklimle İlgili Hedeflerin Açıklanması

- **Metrik Kullanımı:** Hedefin belirlenmesinde kullanılan metrikler (örneğin, CO2 emisyonlarının azaltılması için ton bazında karbon azaltımı).
- **Hedefin Amacı:** Hedefin neyi amaçladığını açıklar (örneğin, emisyon azaltımı, iklim değişikliğine adaptasyon, bilim temelli hedeflere uyum).
- **Geçerli Olduğu İşletme Bölümü:** Hedefin işletmenin tamamı için mi yoksa belirli bir iş birimi veya coğrafi bölge için mi geçerli olduğu.
- **Geçerlilik Dönemi:** Hedefin zaman dilimi (örneğin, 2025'e kadar %20 azaltım).
- **Baz Dönemi:** İlerlemenin ölçümünde kullanılan referans noktası.
- **Dönüm Noktaları ve Ara Hedefler:** Hedefe ulaşmada belirlenen önemli adımlar.
- **Hedefin Niteliği:** Hedefin mutlak bir azaltma mı yoksa yoğunluk bazında bir azaltma mı olduğu.
- **Uluslararası Anlaşmaların Etkisi:** Paris Anlaşması gibi uluslararası anlaşmaların hedef üzerindeki etkisi.

CEVAP: A

SORU-40

A	40
B	39

I. Kapsam 3 emisyonları işletmenin hem yukarı hem de aşağı yönlü emisyonlar dâhil olmak üzere, işletmenin değer zincirinde ortaya çıkan Kapsam 2 sera gazı emisyonları haricindeki dolaylı sera gazı emisyonlarıdır.

II. İşletme tarafından Açıklanan Kapsam 3 emisyonları Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardında (2011) açıklanan 15 Kategorinin tamamını içermelidir.

III. Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını ölçmek için ya doğrudan ölçüme dayalı verilerin ya da doğrulanmış verilerin kullanılması zorunludur.

IV. Tahmin kullanarak Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını ölçen bir işletme; faaliyet verilerini ve bunları sera gazı emisyonlarına dönüştüren emisyon faktörlerini kullanabilir.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre Kapsam 3 emisyonlarına ilişkin yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) I ve IV**
- E) I, III, IV

ÇÖZÜM

I.Kapsam 3 Sera Gazı Emisyonları

Hem yukarı hem de aşağı yönlü emisyonlar dâhil olmak üzere, işletmenin değer zincirinde ortaya çıkan dolaylı sera gazı emisyonlarıdır (Kapsam 2 sera gazı emisyonları dâhil değildir). Kapsam 3 sera gazı emisyonları, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardındaki (2011) **Kapsam 3 kategorilerini içerir.**

Kapsam 3 emisyonları, Kapsam 2 emisyonları haricindeki dolaylı emisyonları içerir ve işletmenin hem yukarı hem de aşağı yönlü değer zincirinde meydana gelir.

II.İklimle İlgili Metrikler (Md. 29) Md. 29- (vi)

İşletme, sektörler-arası metrik kategorileriyle ilgili aşağıdaki bilgileri açıklar:

(vi)- 29(a)(i)(3) paragrafı uyarınca ve B32-B57 paragraflarına atıfta bulunularak açıklanan Kapsam 3 sera gazı emisyonları için aşağıdakileri açıklar:

(1) Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardında (2011) tanımlanan Kapsam 3 kategorilerine uygun olarak, işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyon ölçümüne dâhil edilen kategoriler ve

(2) İşletme faaliyetlerinin varlık yönetimi, ticari bankacılık veya sigortacılık faaliyetlerini içermesi durumunda, işletmenin Kategori 15 sera gazı emisyonları veya yatırımlarıyla **ilişkili olanlar** (finanse edilen emisyonlar) hakkında ilave bilgiler

İşletmelerin Sera Gazı Protokolü'ndeki 15 kategorinin tamamını açıklaması zorunlu değildir, yalnızca ilgili olanları raporlamalıdır.

III.Kapsam 3 Ölçüm Çerçevesi (B40)

Bir işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının ölçümü, çeşitli girdilere dayanır. Bu Standart, işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullanması gereken girdileri belirtmez, ancak işletmenin, aşağıdaki belirleyici özellikleri kullanarak girdileri ve varsayımları önceliklendirmesini zorunlu kılar (aşağıdakiler, özellikli bir sıralamaya göre listelenmemiştir):

- (a) Doğrudan ölçüme dayalı veriler,
- (b) İşletmenin değer zincirindeki belirli faaliyetlerden elde edilen veriler,
- (c) Değer zinciri faaliyetinin ve bu faaliyetin neden olduğu sera gazı emisyonlarının ortaya çıktığı ülkeyi ve bunlar için kullanılan teknolojiyi gerçeğe uygun bir şekilde sunan güncel veriler ve
- (d) Doğrulanmış veriler.

Kapsam 3 emisyonları için doğrulanmış veya doğrudan ölçümlere dayalı veriler zorunlu değildir; tahminler kullanılabilir.

IV. Doğrudan ölçüme dayalı veriler (B45)

Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının tahmini; varsayımlara ve uygun girdilere dayalı verilerin yaklaşık olarak hesaplanmasını içerir. Tahmin kullanarak Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını ölçen bir işletmenin iki tür girdi kullanıyor olması muhtemeldir:

- (a) İşletmenin sera gazı emisyonlarına neden olan faaliyetini temsil eden veriler (faaliyet verileri). Örneğin işletme, malların değer zinciri içerisinde taşınmasını temsil etmek üzere, kat edilen mesafeyi faaliyet verisi olarak kullanabilir.
- (b) Faaliyet verilerini sera gazı emisyonlarına dönüştüren emisyon faktörleri. Örneğin işletme, emisyon faktörlerini kullanarak, kat edilen mesafeyi (faaliyet verilerini) sera gazı emisyonu verilerine dönüştürecektir.

Tahmin kullanılarak faaliyet verileri ve emisyon faktörleriyle Kapsam 3 emisyonları ölçülebilir.

CEVAP:D